

Příloha č. 2

3.5. Začlenění průřezových témat

Obsah

3.5.1. Osobnostní a sociální výchova	2
3.5.1.1. Osobnostní rozvoj	
• Rozvoj schopností poznávání.....	2
• Sebepoznání a sebezpečí	6
• Seberegulace a sebeorganizace.....	7
• Psychohygienu	8
• Kreativita	9
3.5.1.2. Sociální rozvoj	
• Poznávání lidí	11
• Mezilidské vztahy	15
• Komunikace	16
• Kooperace a kompetice	18
3.5.1.3. Morální rozvoj	
• Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	19
• Hodnoty, postoje, praktická etika	23
3.5.2. Výchova demokratického občana	25
• Občanská společnost a škola	25
• Občan, občanská společnost a škola	26
• Formy participace občanů v politickém životě	28
• Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	29
3.5.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	30
• Evropa a svět nás zajímá	31
• Objevujeme Evropu a svět	34
• Jsme Evropané	36
3.5.4. Multikulturní výchova	39
• Kulturní diference	39
• Lidské vztahy	42
• Etnický původ	45
• Multikulturalita	46
• Princip sociálního smíru a solidarity	48
3.5.5. Environmentální výchova	50
• Ekosystémy	50
• Základní podmínky života	52
• Lidské aktivity a problémy životního prostředí	56
• Vztah člověka ke prostředí	59
3.5.6. Mediální výchova	64
• Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	64
• Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	66
• Stavba mediálních sdělení	67
• Vnímání autora mediálních sdělení	68
• Fungování a vliv médií ve společnosti	69
• Tvorba mediálních sdělení	70
• Práce v realizačním týmu	71

3.5.1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet životní dovednosti.

Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Vztah osobnostní a sociální výchovy k oblasti Jazyk a jazyková komunikace je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, seberegulaci a k udržení psychického zdraví, tj. „psychohygiena, komunikace, role a situace“. Osobnostní a sociální výchova navazuje na vzdělávací obsah této oblasti a prohlubuje jej. Úzká je vazba ke vzdělávací oblasti Člověk a společnost, a to zejména k Výchově k občanství a k jejím částem „Člověk ve společnosti“ a „Člověk jako jedinec“. Konkrétně k tématům „lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití“ (Člověk ve společnosti) a „podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka, osobní rozvoj“ (Člověk jako jedinec). Všechna tato témata jsou v Osobnostní a sociální výchově vnímána jako samostatná. Osobnostní a sociální výchova klade důraz na učení se praktickým dovednostem spjatým s uvedenými tématy. Vazba ke vzdělávací oblasti Člověk a příroda se týká evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace a seberegulujícího jednání jako základního ekologického principu. Nabízí též možnosti rozvoje emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí. Vazba na oblast Umění a kultura se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického - jako např. estetiky chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa. V osobnostní a sociální výchově lze účinně využít různých postupů dramatické výchovy. Propojení se vzdělávací oblastí Člověk a zdraví je vhodné v tématech reflektujících sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situacích. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž výrazně přispívá k oblasti Člověk a svět práce, zejména vybavením dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

Tematické okruhy jsou realizovány:

- integrace ve výuce – všechny ročníky
- projekty – všechny ročníky
- projektové týdny – 1. stupeň
- oborové dny – 2. stupeň
- školy v přírodě – všechny ročníky

3.5.1.1.OSOBNOSTNÍ ROZVOJ

- **Rozvoj schopností poznávání**

1. ročník	Matematika Číselná řada, Součet a rozdíl čísel
	Hudební výchova Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně-pohybové činnosti
	Výtvarná výchova Ověřování komunikačních účinků
	Anglický jazyk Slovní zásoba
	Prvouka domov a škola, rodina

	Tělesná výchova Činnosti podporující pohybové učení
2. ročník	Výtvarná výchova Komunikace ve VV
	Anglický jazyk Slovní zásoba, Základy komunikace
	Český jazyk a literatura Rozdělení hlásek, Čtení
	Prvouka Člověk a jeho zdraví
3. ročník	Matematika Základní útvary v prostoru
	Hudební výchova Hudebně-pohybové činnosti
	Výtvarná výchova Uplatňování subjektivity
	Český jazyk a literatura Vypravování, Psaní písmen, psací pohyb
	Prvouka Lidé a čas, Člověk a jeho zdraví
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví, Činnosti ovlivňující a podporující úroveň pohybových dovedností
4. ročník	Matematika Zlomky, Síť kvádrů a krychle
	Informatika základy práce s počítačem
	Výtvarná výchova Uplatňování subjektivity
	Anglický jazyk Komunikace
	Český jazyk a literatura Vyjmenovaná slova, Vypravování, Základy literatury, Písemné formy společenského a úředního styku
	Prvověda Místo, v němž žijeme, Rozmanitost přírody, Evropa, svět, Obrazy z českých dějin, Člověk a jeho zdraví
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností, Činnosti podporující pohybové učení, Zdravotní tělesná výchova
	Pracovní činnosti Práce s drobným materiálem, Příprava pokrmů
5. ročník	Informatika informace, metody vyhledávání, komunikace, ochrana dat
	Výtvarná výchova

	Užité práce dekorativní a prostorové, Výtvarné umění a životní prostředí
	Český jazyk a literatura Jazyk jako nástroj, Slohová výchova, Technika čtení, práce s textem, Knihy, divadlo, rozhlas, televizní pořady, Základy literatury
	Prvověda ČR - místo, kde žijeme, Svět kolem nás, Obrazy z novějších českých dějin, Rozmanitost podmínek života na Zemi, Země ve vesmíru
	Tělesná výchova Průpravná, kondiční, kompenzační, relaxační a jiná cvičení, Míčové hry, Gymnastická průprava, Rytmičké a taneční činnosti
	Pracovní činnosti Pěstitecké práce, U nás doma, Práce s papírem a textilem
6. ročník	Matematika rovinné geom. útvary, tělesa- kvádr a krychle
	Občanská výchova Domov a rodina, Naše vlast, Kulturní dědictví, Majetek, vlastnictví, hospodaření
	Hudební výchova Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti, Poslechové činnosti
	Výtvarná výchova Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatňování subjektivity
	Český jazyk a literatura Tvarosloví, Skladba, Vypravování, Popis, Výpisky a výtah, Dopis, Báje, Pověst, Pohádka, Veršovaná epika, Lyrická poezie, Dobrodružná literatura, Satira v literatuře, Divadlo
	Výchova ke zdraví rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
	Tělesná výchova gymnastika, pořadová a kondiční cvičení
7. ročník	Matematika trojúhelník, lichoběžník
	Občanská výchova Život ve společnosti, Morálka, Lidská práva, Globální problémy lidstva, Člověk a dospívání
	Hudební výchova Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti, Poslechové činnosti
	Český jazyk a literatura Vypravování, Popis, Charakteristika, Životopis, Humanismus a renesance, Literatura v době baroka, Klasicismus, osvícenství, preromantismus, Romantismus, Národní obrození, Kritický realismus, Česká literatura v 2. polovině 19. století, Literatura konce 19. století
	Německý jazyk Škola, Volný čas, zájmy, Přátelé
	Ruský jazyk Rodina, Rusky mluvící země
	Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů
	Chemie směsi

	<p>Tělesná výchova gymnastika, kondiční a relaxační cvičení</p>
	<p>Sportovní hry míčové hry</p>
	<p>Ekologický seminář ekologické myšlení, výchovné pořady, exkurze</p>
	<p>Konverzace v Aj Plány do budoucna, Volný čas</p>
8. ročník	<p>Matematika Pythagorova věta a její užití, rovnice</p>
	<p>Občanská výchova Člověk a citový život, Člověk a právo, Rodinný život, Člověk a pracovní život, Člověk a občanský život</p>
	<p>Hudební výchova Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti, Poslechové činnosti</p>
	<p>Český jazyk a literatura Subjektivně zabarvený popis, Úvaha, Literatura a válka, Literární avantgarda, Oddechová literatura</p>
	<p>Ruský jazyk Povolání, Zájmy a záliby</p>
	<p>Fyzika Elektromagnetické děje</p>
	<p>Přírodopis základy etologie, anatomie a fyziologie, životní styl - pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka</p>
	<p>Chemie směsi, anorganické sloučeniny</p>
	<p>Výchova ke zdraví vztahy mezi lidmi, změny v životě člověka, zdravý způsob života a péče o zdraví</p>
	<p>Tělesná výchova atletika, gymnastika, kondiční, relaxační cvičení</p>
	<p>Pracovní činnosti Svět práce</p>
	<p>Sportovní hry míčové hry</p>
	<p>Ekologický seminář ekologické myšlení, výchovné pořady, exkurze</p>
	<p>Konverzace v Aj Plány do budoucna, Volný čas</p>
9. ročník	<p>Matematika rovnice, funkce, finanční matematika</p>
	<p>Občanská výchova Stát a právo, Životní perspektivy</p>
	<p>Dějepis Svět v pohybu, reformní snahy ČSR, Rok 1968, období normalizace</p>
	<p>Hudební výchova Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti, Poslechové činnosti</p>

	Výtvarná výchova Uplatňování subjektivity
	Anglický jazyk Volba povolání
	Český jazyk a literatura Význam slova, Tvarosloví, Skladba, Jazyková kultura, slohové postupy, Vypravování v umělecké oblasti, Popis a charakteristika, Tiskopisy, životopis, Výklad a výtah, Úvaha, Proslov, diskuse, Publicistické útvary zpravodajské, úvahové a přechodné, Úvod do studia literatury, Žánry přechodné - reportáž a fejeton, Divadlo, Poezie, Vybrané epické žánry, Česká literatura 70. a 80. let 20. století, Současná česká lit. tvorba
	Ruský jazyk Nakupování, Cestování
	Fyzika Elektromagnetické děje
	Chemie energie a chemická reakce
	Tělesná výchova atletika, gymnastika, kondiční cvičení
	Sportovní hry míčové hry
	Ekologický seminář ekologické myšlení, výchovné pořady, exkurze
	Konverzace v Aj Plány do budoucna, Volný čas

- **Sebezpoznání a sebepojetí**

4. ročník	Informatika bezpečnost práce s počítačem, ochrana dat
	Prvověda Obrazy z českých dějin, Člověk a jeho zdraví
5. ročník	Informatika komunikace, ochrana dat
	Prvověda ČR - místo, kde žijeme, Svět kolem nás, Obrazy z novějších českých dějin, Rozmanitost podmínek života na Zemi, Člověk a technika
6. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti, Hudebně pohybové činnosti
	Výchova ke zdraví vztahy mezi lidmi formy soužití, osobnostní a sociální rozvoj, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, změny v životě člověka a jejich reflexe
7. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti, Hudebně pohybové činnosti
	Anglický jazyk Kultura
	Německý jazyk

	Volný čas, zájmy, Přátelé
	Ruský jazyk Rodina, Rusky mluvící země
	Sportovní hry míčové hry
	Konverzace v Aj Základní osobní údaje, Plány do budoucna, Volný čas
8. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti, Hudebně pohybové činnosti
	Anglický jazyk Domov, rodina a způsob života
	Německý jazyk Prázdniny
	Ruský jazyk Povolání, Zájmy a záliby, Škola
	Přírodopis základy etologie, anatomie a fyziologie, životní styl - pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka
	Výchova ke zdraví změny v životě člověka, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
	Pracovní činnosti Svět práce
	Sportovní hry míčové hry
	Konverzace v Aj Základní osobní údaje, Plány do budoucna, Volný čas
9. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti, Hudebně pohybové činnosti
	Německý jazyk Režim dne, Lidské tělo, Plány do budoucna
	Ruský jazyk Cestování
	Sportovní hry míčové hry
	Konverzace v Aj Základní osobní údaje, Plány do budoucna, Volný čas

- **Seberegulace a sebeorganizace**

3. ročník	Anglický jazyk Slovní zásoba
4. ročník	Informatika bezpečnost práce s počítačem, ochrana dat
	Prvověda Člověk a jeho zdraví

5. ročník	Informatika komunikace, ochrana dat
	Prvověda Svět kolem nás, Rozmanitost podmínek života na Zemi, Člověk a jeho životní prostředí
6. ročník	Anglický jazyk Čas
	Výchova ke zdraví vztahy mezi lidmi formy soužití
7. ročník	Německý jazyk Škola, Režim dne, Volný čas, zájmy
	Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů
	Ekologický seminář práce na projektu
	Konverzace v Aj Základní osobní údaje, Plány do budoucna, Volný čas
8. ročník	Ruský jazyk Povolání, Zájmy a záliby, Škola
	Přírodopis anatomie a fyziologie
	Výchova ke zdraví vztahy mezi lidmi
	Pracovní činnosti Svět práce
	Konverzace v Aj Základní osobní údaje, Plány do budoucna, Volný čas
9. ročník	Německý jazyk Režim dne, Plány do budoucna
	Ruský jazyk Cestování
	Konverzace v Aj Základní osobní údaje, Plány do budoucna, Volný čas

- **Psychohygienu**

4. ročník	Informatika bezpečnost práce s počítačem
	Prvověda Člověk a jeho zdraví
5. ročník	Informatika komunikace, ochrana dat
	Prvověda Člověk a jeho životní prostředí
6. ročník	Výchova ke zdraví

	vztahy mezi lidmi formy soužití, zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
7. ročník	Anglický jazyk Zdraví
	Německý jazyk Režim dne, Volný čas, zájmy, Přátelé
	Ruský jazyk Škola
	Konverzace v Aj Plány do budoucna, Volný čas
8. ročník	Německý jazyk Prázdniny
	Ruský jazyk Povolání, Kultura, Zájmy a záliby, Škola
	Přírodopis anatomie a fyziologie, životní styl - pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka
	Výchova ke zdraví osobnostní a sociální rozvoj
	Konverzace v Aj Plány do budoucna, Volný čas
9. ročník	Německý jazyk Režim dne, Lidské tělo
	Ruský jazyk Cestování
	Konverzace v Aj Plány do budoucna, Volný čas

- **Kreativita**

2. ročník	Anglický jazyk Slovní zásoba
4. ročník	Informatika základy práce s počítačem, ochrana dat, vytváření vl. materiálů
	Prvověda Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví
5. ročník	Informatika informace, metody vyhledávání, zpracování a využití informací, ochrana dat
	Prvověda Rozmanitost podmínek života na Zemi, Člověk a jeho životní prostředí, Člověk a technika
6. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti
	Anglický jazyk Čas
	Výchova ke zdraví

	zdravý způsob života a péče o zdraví
	Tělesná výchova atletika
7. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti
	Anglický jazyk Kultura
	Německý jazyk Volný čas, zájmy
	Ruský jazyk Škola
	Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů
	Ekologický seminář ekologické myšlení, práce na projektu
	Konverzace v Aj Kultura, Plány do budoucna, Volný čas
8. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti, Poslechové činnosti
	Český jazyk a literatura Charakteristika lit. postavy
	Německý jazyk Prázdniny, Bydlení
	Ruský jazyk Kultura, Zájmy a záliby, Škola
	Přírodopis anatomie a fyziologie
	Výchova ke zdraví vztahy mezi lidmi
	Pracovní činnosti Svět práce, Příprava pokrmů
	Ekologický seminář ekologické myšlení
	Konverzace v Aj Kultura, Plány do budoucna, Volný čas
9. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti
	Německý jazyk Cestování, turistika
	Ekologický seminář ekologické myšlení
	Konverzace v Aj Plány do budoucna, Volný čas

3.5.1.2. SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- Poznávání lidí

1. ročník	Matematika Číselná řada, Součet a rozdíl čísel
	Hudební výchova Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně-pohybové činnosti
	Výtvarná výchova Ověřování komunikačních účinků
	Anglický jazyk Slovní zásoba
	Český jazyk a literatura čtení - výcvik čtení, věcné čtení, naslouchání, mluvený projev, písemný projev
	Prvouka domov a škola, rodina, soužití a chování lidí
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností, Činnosti podporující pohybové učení
	Pracovní činnosti Konstrukční činnosti
2. ročník	Hudební výchova Hudebně pohybové činnosti
	Výtvarná výchova Komunikace ve VV
	Anglický jazyk Slovní zásoba, Základy komunikace
	Český jazyk a literatura Úprava písemností, Základy literatury
	Prvouka Lidé a čas
	Tělesná výchova Pohybové činnosti
	Pracovní činnosti Práce s různými materiály
3. ročník	Matematika Základní útvary v prostoru
	Hudební výchova Instrumentální činnosti, Hudebně-pohybové činnosti
	Výtvarná výchova Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatňování subjektivity, Výtvarná komunikace
	Anglický jazyk Slovní zásoba
	Český jazyk a literatura Nauka o slově, Psaní dě, tě, ně, mě, pě, vě, bě a psaní velkých písmen

	<p>Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví</p>
	<p>Tělesná výchova Činnosti ovlivňující a podporující úroveň pohybových dovedností</p>
4. ročník	<p>Matematika Číselný obor do milionu, Jednotky délky, objemu, času, hmotnosti, Obsah čtverce a obdélníku</p>
	<p>Informatika základy práce s počítačem, bezpečnost práce s počítačem, ochrana dat</p>
	<p>Hudební výchova Instrumentální činnosti, Hudebně-pohybové činnosti</p>
	<p>Výtvarná výchova Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatňování subjektivity</p>
	<p>Anglický jazyk Komunikace</p>
	<p>Český jazyk a literatura Nauka o slově, Slovní druhy, Stavba věty, Vypravování, Základy literatury</p>
	<p>Prvověda Místo, v němž žijeme, Rozmanitost přírody, Evropa, svět, Obrazy z českých dějin, Člověk a jeho zdraví</p>
	<p>Tělesná výchova Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností, Činnosti podporující pohybové učení</p>
	<p>Pracovní činnosti Práce s drobným materiálem, Příprava pokrmu</p>
5. ročník	<p>Informatika komunikace, ochrana dat</p>
	<p>Výtvarná výchova Výtvarné umění a životní prostředí</p>
	<p>Anglický jazyk Komunikační dovednosti</p>
	<p>Český jazyk a literatura Slohová výchova, Technika čtení, práce s textem, Základy literatury</p>
	<p>Prvověda ČR - místo, kde žijeme, Svět kolem nás, Obrazy z novějších českých dějin, Rozmanitost podmínek života na Zemi, Člověk a jeho životní prostředí</p>
	<p>Tělesná výchova Míčové hry, Gymnastická průprava, Rytmičké a taneční činnosti</p>
	<p>Pracovní činnosti Konstrukční činnosti, U nás doma, Práce s papírem a textilem</p>
6. ročník	<p>Matematika násobek a dělitel</p>
	<p>Občanská výchova Domov a rodina, Naše vlast, Kulturní dědictví, Majetek, vlastnictví, hospodaření</p>
	<p>Anglický jazyk Komunikace v běžných každodenních situacích - pozdravy a představování, Popis osob a věcí</p>
	<p>Český jazyk a literatura</p>

	Tvarosloví, Skladba, Vypravování, Dopis, Báje, Pověst, Pohádka, Veršovaná epika, Lyrická poezie, Dobrodružná literatura, Satira v literatuře, Divadlo
	Výchova ke zdraví vztahy mezi lidmi formy soužití, osobnostní a sociální rozvoj
	Tělesná výchova pořadová a kondiční cvičení
7. ročník	Matematika poměr, přímá a nepřímá úměrnost, procenta, středová souměrnost, hranoly
	Občanská výchova Život ve společnosti, Morálka, Lidská práva, Globální problémy lidstva, Člověk a dospívání
	Výtvarná výchova Ověřování komunikačních účinků
	Anglický jazyk Kultura
	Český jazyk a literatura Vypravování, Životopis, Humanismus a renesance, Literatura v době baroka, Klasicismus, osvícenství, preromantismus, Romantismus, Národní obrození, Kritický realismus, Česká literatura v 2. polovině 19. století, Literatura konce 19. století
	Německý jazyk Rodina, Svět kolem nás, Volný čas, zájmy, Přátelé
	Ruský jazyk Rodina, Rusky mluvící země, Komunikace
	Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů
	Fyzika Pohyb těles - Síly, Mechanické vlastnosti tekutin
	Tělesná výchova atletika, gymnastika, kondiční a relaxační cvičení
	Ekologický seminář práce na projektu, výchovné pořady, exkurze
	Konverzace v Aj Základní osobní údaje, Kultura, Cestování, Plány do budoucna, Volný čas
8. ročník	Matematika Pythagorova věta a její užití, rovnice, statistika
	Občanská výchova Člověk a citový život, Člověk a právo, Rodinný život, Člověk a pracovní život, Člověk a občanský život
	Dějepis Habsburská monarchie v první polovině 19.stol, Revoluce 1848 - 1849
	Výtvarná výchova Uplatňování subjektivity, Ověřování komunikačních účinků
	Anglický jazyk Domov, rodina a způsob života, Budoucnost
	Český jazyk a literatura Charakteristika lit. postavy, Úvaha, Literatura a válka, Literární avantgarda, Oddechová literatura

	<p>Německý jazyk Prázdniny, Cestování</p>
	<p>Ruský jazyk Zájmy a záliby, Škola</p>
	<p>Fyzika Energie, Elektromagnetické děje, Zvukové děje</p>
	<p>Přírodopis anatomie a fyziologie, životní styl - pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka</p>
	<p>Výchova ke zdraví vztahy mezi lidmi, osobnostní a sociální rozvoj</p>
	<p>Tělesná výchova atletika, kondiční, relaxační cvičení, sjezdové lyžování, běh na lyžích</p>
	<p>Pracovní činnosti Svět práce</p>
	<p>Konverzace v Aj Významné dny v roce, Základní osobní údaje, Kultura, Cestování, Plány do budoucna, Volný čas</p>
9. ročník	<p>Matematika funkce, podobnost, goniometrické funkce, finanční matematika</p>
	<p>Občanská výchova Stát a hospodářství, Životní perspektivy</p>
	<p>Dějepis Svět v pohybu, reformní snahy ČSR, Rok 1968, období normalizace</p>
	<p>Výtvarná výchova Uplatňování subjektivity, Ověřování komunikačních účinků</p>
	<p>Anglický jazyk Volba povolání</p>
	<p>Český jazyk a literatura Význam slova, Tvarosloví, Skladba, Jazyková kultura, slohové postupy, Vypravování v umělecké oblasti, Popis a charakteristika, Tiskopisy, životopis, Výklad a výtah, Úvaha, Proslovy, diskuse, Publicistické útvary zpravodajské, úvahové a přechodné, Úvod do studia literatury, Žánry přechodné - reportáž a fejeton, Divadlo, Poezie, Vybrané epické žánry, Česká literatura 70. a 80. let 20. století, Současná česká lit. tvorba</p>
	<p>Německý jazyk Cestování, turistika, Realie příslušných jazykových oblastí a České republiky, Lidské tělo</p>
	<p>Ruský jazyk Jazykové bariéry, Město a popis cesty, Nakupování, Cestování</p>
	<p>Fyzika Elektromagnetické děje</p>
	<p>Tělesná výchova kondiční cvičení, sjezdové lyžování, běh na lyžích</p>
	<p>Konverzace v Aj Významné dny v roce, Základní osobní údaje, Kultura, Cestování, Plány do budoucna, Volný čas</p>

• **Mezilidské vztahy**

1. ročník	Matematika Číselná řada, Porovnávání čísel
	Anglický jazyk Slovní zásoba
2. ročník	Anglický jazyk Slovní zásoba, Základy komunikace
3. ročník	Anglický jazyk Slovní zásoba
4. ročník	Informatika bezpečnost práce s počítačem, ochrana dat
	Prvověda Místo, v němž žijeme, Obrazy z českých dějin, Člověk a jeho zdraví
5. ročník	Informatika komunikace, ochrana dat
	Prvověda ČR - místo, kde žijeme, Svět kolem nás, Obrazy z novějších českých dějin, Člověk a jeho životní prostředí
6. ročník	Občanská výchova Člověk v rytmu času
	Hudební výchova Hudebně pohybové činnosti
	Český jazyk a literatura Zpráva a oznámení
	Výchova ke zdraví vztahy mezi lidmi formy soužití, osobnostní a sociální rozvoj, zdravý způsob života a péče o zdraví
7. ročník	Hudební výchova Hudebně pohybové činnosti
	Anglický jazyk Rodina, Kultura
	Český jazyk a literatura Starověká literatura
	Německý jazyk Rodina, Svět kolem nás, Volný čas, zájmy, Přátelé
	Ruský jazyk Rodina, Škola, Komunikace
	Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů
	Sportovní hry míčové hry
	Ekologický seminář ekologické myšlení, práce na projektu, výchovné pořady
	Konverzace v Aj Významné dny v roce, Základní osobní údaje, Kultura, Cestování, Plány do budoucna, Volný čas

8. ročník	Hudební výchova Hudebně pohybové činnosti
	Anglický jazyk Domov, rodina a způsob života, Budoucnost
	Německý jazyk Zvířata, Prázdniny, Bydlení, Cestování
	Ruský jazyk Kultura, Zájmy a záliby, Škola
	Přírodopis anatomie a fyziologie
	Výchova ke zdraví vztahy mezi lidmi, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, osobnostní a sociální rozvoj
	Pracovní činnosti Svět práce, Příprava pokrmů
	Sportovní hry míčové hry
	Ekologický seminář ekologické myšlení, výchovné pořady
	Konverzace v Aj Významné dny v roce, Základní osobní údaje, Kultura, Cestování, Plány do budoucna, Volný čas
9. ročník	Hudební výchova Hudebně pohybové činnosti, Poslechové činnosti
	Německý jazyk Cestování, turistika, Realie příslušných jazykových oblastí a České republiky
	Ruský jazyk Jazykové bariéry, Město a popis cesty, Nakupování, Cestování
	Sportovní hry míčové hry
	Ekologický seminář ekologické myšlení, výchovné pořady
	Konverzace v Aj Významné dny v roce, Základní osobní údaje, Kultura, Cestování, Plány do budoucna, Volný čas

- **Komunikace**

1. ročník	Matematika Porovnávání čísel
	Anglický jazyk Slovní zásoba
2. ročník	Anglický jazyk Slovní zásoba, Základy komunikace
3. ročník	Anglický jazyk Slovní zásoba
4. ročník	Informatika

	ochrana dat
	Prvověda Evropa, svět, Člověk a jeho zdraví
5. ročník	Informatika komunikace, ochrana dat
	Prvověda Svět kolem nás, Člověk a jeho životní prostředí
6. ročník	Občanská výchova Člověk v rytmu času
	Hudební výchova Vokální činnosti, Hudebně pohybové činnosti
	Anglický jazyk Komunikace v běžných každodenních situacích - pozdravy a představování, Číslovky, Můj svět
	Český jazyk a literatura Zpráva a oznámení
	Výchova ke zdraví vztahy mezi lidmi formy soužití, osobnostní a sociální rozvoj
	Tělesná výchova atletika
7. ročník	Hudební výchova Hudebně pohybové činnosti
	Anglický jazyk Rodina, Kultura
	Český jazyk a literatura Tvarosloví, Neohebné slovní druhy, Význam slov, Slovní zásoba a tvoření slov, Starověká literatura
	Německý jazyk Rodina, Svět kolem nás, Volný čas, zájmy
	Ruský jazyk Rodina, Komunikace
	Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů
	Ekologický seminář ekologické myšlení, práce na projektu, výchovné pořady
	Konverzace v Aj Významné dny v roce, Základní osobní údaje, Kultura, Cestování, Plány do budoucna, Volný čas
8. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti, Hudebně pohybové činnosti
	Anglický jazyk Domov, rodina a způsob života, Budoucnost
	Český jazyk a literatura Nauka o slovní zásobě
	Německý jazyk Zvířata, Prostředky komunikace, Prázdniny, Bydlení
	Ruský jazyk

	Zájmy a záliby, Škola
	Přírodopis anatomie a fyziologie
	Výchova ke zdraví vztahy mezi lidmi, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, zdravý způsob života a péče o zdraví, osobnostní a sociální rozvoj
	Pracovní činnosti Svět práce, Příprava pokrmů
	Ekologický seminář ekologické myšlení, práce na projektu
	Konverzace v Aj Významné dny v roce, Základní osobní údaje, Kultura, Cestování, Plány do budoucna, Volný čas
9. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti, Hudebně pohybové činnosti
	Český jazyk a literatura Obecné výklady o jazyce, Zvuková stránka jazyka, Tvoření slov
	Německý jazyk Reálie příslušných jazykových oblastí a České republiky, Město a popis cesty
	Ruský jazyk Jazykové bariéry, Město a popis cesty, Nakupování, Cestování
	Ekologický seminář ekologické myšlení, práce na projektu
	Konverzace v Aj Významné dny v roce, Základní osobní údaje, Kultura, Cestování, Plány do budoucna, Volný čas

- **Kooperace a kompetice**

1. ročník	Anglický jazyk Slovní zásoba
2. ročník	Anglický jazyk Slovní zásoba
3. ročník	Anglický jazyk Slovní zásoba
4. ročník	Prvověda Místo, v němž žijeme, Obrazy z českých dějin, Člověk a jeho zdraví
5. ročník	Informatika komunikace
	Prvověda ČR - místo, kde žijeme, Rozmanitost podmínek života na Zemi, Člověk a technika
6. ročník	Výchova ke zdraví vztahy mezi lidmi formy soužití
7. ročník	Německý jazyk Svět kolem nás, Volný čas, zájmy, Přátelé
	Ruský jazyk

	Škola, Rusky mluvící země, Komunikace
	Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů
	Ekologický seminář práce na projektu
	Konverzace v Aj Plány do budoucna, Volný čas
8. ročník	Německý jazyk Prostředky komunikace, Bydlení
	Ruský jazyk Povolání, Škola
	Přírodopis anatomie a fyziologie
	Pracovní činnosti Svět práce, Příprava pokrmů
	Konverzace v Aj Plány do budoucna, Volný čas
9. ročník	Německý jazyk Režim dne, Město a popis cesty
	Ruský jazyk Jazykové bariéry, Město a popis cesty
	Konverzace v Aj Plány do budoucna, Volný čas

3.5.1.3. MORÁLNÍ ROZVOJ

- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

1. ročník	Matematika Součet a rozdíl čísel
	Výtvarná výchova Ověřování komunikačních účinků
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností, Činnosti podporující pohybové učení
2. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti
	Výtvarná výchova Komunikace ve VV
	Český jazyk a literatura Rozdělení hlásek, Úprava písemností, Čtení
	Prvouka Lidé a čas
	Tělesná výchova Pohybové činnosti

	Pracovní činnosti Konstrukční činnosti
3. ročník	Hudební výchova Hudebně-pohybové činnosti
	Výtvarná výchova Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatňování subjektivity
	Český jazyk a literatura Společenský jazyk a jeho formy
	Prvouka Člověk a jeho zdraví
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující a podporující úroveň pohybových dovedností
4. ročník	Matematika Rovnice a nerovnice
	Informatika základy práce s počítačem, ochrana dat
	Hudební výchova Hudebně-pohybové činnosti
	Výtvarná výchova Uplatňování subjektivity
	Anglický jazyk Komunikace
	Český jazyk a literatura Nauka o slově, Slovní druhy, Stavba věty, Vypravování, Práce s textem, Knihy, divadlo, rozhlasové a televizní pořady, Základy literatury
	Prvověda Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností, Činnosti podporující pohybové učení
	Pracovní činnosti Příprava pokrmu
5. ročník	Matematika Základní početní operace, Obvody obrazců
	Informatika komunikace, ochrana dat
	Výtvarná výchova Užité práce dekorativní a prostorové, Výtvarné umění a životní prostředí
	Český jazyk a literatura Slohová výchova, Technika čtení, práce s textem, Knihy, divadlo, rozhlas, televizní pořady, Základy literatury
	Prvověda ČR - místo, kde žijeme, Země ve vesmíru
	Tělesná výchova Průpravná, kondiční, kompenzační, relaxační a jiná cvičení, Míčové hry, Gymnastická průprava, Rytmičké a taneční činnosti

	Pracovní činnosti Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, U nás doma, Práce s papírem a textilem
6. ročník	Občanská výchova Člověk v rytmu času, Domov a rodina, Naše vlast, Kulturní dědictví, Majetek, vlastnictví, hospodaření
	Hudební výchova Poslechové činnosti
	Výtvarná výchova Rozvíjení smyslové citlivosti
	Český jazyk a literatura Skladba, Vypravování, Dopis, Báje, Pověst, Pohádka, Veršovaná epika, Lyrická poezie, Dobrodružná literatura, Satira v literatuře, Divadlo
	Fyzika Elektrický obvod
	Výchova ke zdraví vztahy mezi lidmi formy soužití, změny v životě člověka a jejich reflexe
	Tělesná výchova gymnastika, netradiční pohybové hry, cvičení s hudbou, pořadová a kondiční cvičení
7. ročník	Občanská výchova Život ve společnosti, Morálka, Lidská práva, Globální problémy lidstva, Člověk a dospívání
	Hudební výchova Poslechové činnosti
	Výtvarná výchova Uplatňování subjektivity, Ověřování komunikačních účinků
	Český jazyk a literatura Životopis, Žádost, pozvánka, reklama, Humanismus a renesance, Literatura v době baroka, Klasicismus, osvícenství, preromantismus, Romantismus, Národní obrození, Kritický realismus, Česká literatura v 2. polovině 19. století, Literatura konce 19. století
	Německý jazyk Svět kolem nás, Režim dne, Volný čas, zájmy, Přátelé
	Ruský jazyk Škola, Rusky mluvící země, Komunikace
	Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů
	Přírodopis strunatci, stavba rostlinného těla
	Chemie vlastnosti látek, chemické reakce
	Tělesná výchova atletika, cvičení s hudbou, kondiční a relaxační cvičení
	Ekologický seminář práce na projektu
	Konverzace v Aj Cestování, Bydlení, Plány do budoucna, Volný čas
8. ročník	Občanská výchova

	<p>Člověk a citový život, Člověk a právo, Rodinný život, Člověk a pracovní život, Člověk a občanský život</p> <p>Dějepis Svět na počátku druhé poloviny 19.stol., rakousko-uherská monarchie</p> <p>Výtvarná výchova Ověřování komunikačních účinků</p> <p>Český jazyk a literatura Úvaha, Literatura a válka, Literární avantgarda, Oddechová literatura</p> <p>Německý jazyk Prostředky komunikace, Prázdniny</p> <p>Ruský jazyk Povolání, Kultura, Škola</p> <p>Přírodopis anatomie a fyziologie</p> <p>Chemie vlastnosti látek, chemické reakce</p> <p>Výchova ke zdraví vztahy mezi lidmi, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, zdravý způsob života a péče o zdraví</p> <p>Tělesná výchova atletika, gymnastika, netradiční pohybové hry, cvičení s hudbou, kondiční, relaxační cvičení, sjezdové lyžování, běh na lyžích</p> <p>Pracovní činnosti Svět práce</p> <p>Ekologický seminář práce na projektu</p> <p>Konverzace v Aj Bydlení, Volný čas</p>
9. ročník	<p>Matematika finanční matematika</p> <p>Občanská výchova Životní perspektivy</p> <p>Dějepis Svět v pohybu, reformní snahy ČSR, Rok 1968, období normalizace</p> <p>Český jazyk a literatura Význam slova, Tvarosloví, Skladba, Jazyková kultura, slohové postupy, Vypravování v umělecké oblasti, Popis a charakteristika, Tiskopisy, životopis, Výklad a výtah, Úvaha, Proslov, diskuse, Publicistické útvary zpravodajské, úvahové a přechodné, Úvod do studia literatury, Žánry přechodné - reportáž a fejeton, Divadlo, Poezie, Vybrané epické žánry, Česká literatura 70. a 80. let 20. století, Současná česká lit. tvorba</p> <p>Německý jazyk Režim dne, Město a popis cesty, Plány do budoucna</p> <p>Ruský jazyk Jazykové bariéry, Město a popis cesty, Nakupování, Cestování</p> <p>Přírodopis geologické děje, vznik a vývoj života na Zemi, geologická stavba ČR</p>

	Chemie Redoxní reakce
	Tělesná výchova atletika, gymnastika, netradiční pohybové hry, cvičení s hudbou, kondiční cvičení, úpoly, sjezdové lyžování, běh na lyžích
	Ekologický seminář práce na projektu
	Konverzace v Aj Bydlení, Plány do budoucna, Volný čas

• **Hodnoty, postoje, praktická etika**

1. ročník	Matematika Porovnávání čísel
4. ročník	Informatika bezpečnost práce s počítačem, ochrana dat
	Prvověda Evropa, svět, Obrazy z českých dějin, Člověk a jeho zdraví
5. ročník	Informatika komunikace, ochrana dat
	Prvověda Svět kolem nás, Obrazy z novějších českých dějin, Rozmanitost podmínek života na Zemi
6. ročník	Hudební výchova Poslechové činnosti
	Výchova ke zdraví vztahy mezi lidmi formy soužití
7. ročník	Hudební výchova Poslechové činnosti
	Německý jazyk Režim dne, Přátelé
	Ruský jazyk Škola
	Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů
	Ekologický seminář práce na projektu, výchovné pořady
	Konverzace v Aj Cestování, Bydlení, Globální problémy lidstva, Plány do budoucna, Volný čas
8. ročník	Německý jazyk Zvířata, Prázdniny
	Ruský jazyk Povolání, Kultura, Zájmy a záliby, Škola
	Přírodopis anatomie a fyziologie

	Pracovní činnosti Svět práce
	Konverzace v Aj Základní osobní údaje, Cestování, Globální problémy lidstva, Volný čas
9. ročník	Německý jazyk Cestování, turistika, Plány do budoucna
	Ruský jazyk Jazykové bariéry, Město a popis cesty, Nakupování, Cestování
	Konverzace v Aj Základní osobní údaje, Bydlení, Globální problémy lidstva, Plány do budoucna, Volný čas

3.5.2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Průřezové téma Výchova demokratického občana má interdisciplinární a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje hodnotový fenomén reprezentující syntézu hodnot spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Občanskou gramotností rozumíme „orientaci ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti“, přičemž tato orientace není samoúčelná, ale má vyústit ve způsobilost konstruktivně řešit problémy. To znamená řešit problémy se svou lidskou důstojností, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, se znalostí a dovednostmi uplatňovat zásady slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, nýbrž i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní budou žáci více motivováni k diskusím a projevům svých názorů a budou si tak moci vyzkoušet, co obnáší demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Průřezové téma Výchova demokratického občana má blízkou vazbu především na vzdělávací oblast Člověk a společnost, v níž jsou tematizovány principy demokracie a demokratického rozhodování a řízení, lidská a občanská práva, ve kterých se klade důraz na participaci jednotlivců – občanů na společenském a politickém životě demokratické společnosti. V oblasti Člověk a jeho svět se uplatňuje v tématech reflektujících vztah k domovu a vlasti.

Průřezové téma má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám.

Tematické okruhy jsou realizovány:

- integrace ve výuce – všechny ročníky
- projekty – všechny ročníky
- projektové týdny – 1. stupeň
- oborové dny – 2. stupeň
- školy v přírodě – všechny ročníky

• Občanská společnost a škola

1. ročník	Matematika Číselná řada
	Výtvarná výchova Uplatňování subjektivity
	Prvouka domov a škola
2. ročník	Český jazyk a literatura Základy literatury
3. ročník	Prvouka Lidé a čas
4. ročník	Informatika základy práce s počítačem, ochrana dat
	Anglický jazyk Slovní zásoba
	Český jazyk a literatura Práce s textem, Písemné formy společenského a úředního styku
	Prvověda

	Místo, v němž žijeme, Evropa, svět
5. ročník	Prvověda ČR - místo, kde žijeme
6. ročník	Občanská výchova Naše vlast
	Anglický jazyk Můj svět
	Výchova ke zdraví vztahy mezi lidmi formy soužití
7. ročník	Občanská výchova Život ve společnosti, Lidská práva
	Německý jazyk Škola, Svět kolem nás, Volný čas, zájmy, Přátelé
	Ruský jazyk Rodina, Škola, Rusky mluvící země, Komunikace
	Ekologický seminář práce na projektu, výchovné pořady
8. ročník	Občanská výchova Člověk a občanský život
	Německý jazyk Prostředky komunikace, Prázdniny, Cestování
	Ruský jazyk Povolání, Škola
	Ekologický seminář výchovné pořady
9. ročník	Dějepis Svět v pohybu, reformní snahy ČSR
	Výtvarná výchova Ověřování komunikačních účinků
	Český jazyk a literatura Jazyková kultura, slohové postupy, Proslov, diskuse, Česká literatura 70. a 80. let 20. století
	Německý jazyk Reálie příslušných jazykových oblastí a České republiky, Město a popis cesty
	Ekologický seminář výchovné pořady

- **Občan, občanská společnost a stát**

3. ročník	Český jazyk a literatura Základy literatury
	Prvouka Místo, kde žijeme
4. ročník	Informatika bezpečnost práce s počítačem

	Český jazyk a literatura Podstatná jména
	Prvověda Místo, v němž žijeme, Rozmanitost přírody, Evropa, svět, Obrazy z českých dějin
5. ročník	Prvověda ČR - místo, kde žijeme, Obrazy z novějších českých dějin
6. ročník	Občanská výchova Naše vlast, Kulturní dědictví
	Hudební výchova Vokální činnosti
7. ročník	Občanská výchova Lidská práva
	Hudební výchova Vokální činnosti
	Český jazyk a literatura Životopis
	Německý jazyk Svět kolem nás
	Ruský jazyk Rusky mluvící země
	Ekologický seminář ekologické myšlení, práce na projektu
	Konverzace v Aj Významné dny v roce, Kultura, Cestování, Plány do budoucna
8. ročník	Občanská výchova Člověk a právo, Člověk a občanský život
	Dějepis Absolutismus na evropském kontinentě, Francouzská revoluce
	Hudební výchova Vokální činnosti
	Německý jazyk Prázdniny
	Ruský jazyk Povolání, Kultura
	Ekologický seminář ekologické myšlení
	Konverzace v Aj Významné dny v roce, Základní osobní údaje, Kultura, Cestování, Globální problémy lidstva, Plány do budoucna
9. ročník	Občanská výchova Stát a právo, Stát a hospodářství
	Dějepis 1.světová válka a vznik ČSR, Československo na vzestupu a hospodářská krize, Svět v pohybu, reformní snahy ČSR, Rozklad totalitního režimu
	Hudební výchova

	Vokální činnosti
	Anglický jazyk Volba povolání
	Český jazyk a literatura Jazyková kultura, slohové postupy, Tiskopisy, životopis, Proslov, diskuse, Česká literatura 70. a 80. let 20. století
	Německý jazyk Cestování, turistika, Město a popis cesty, Plány do budoucna
	Ruský jazyk Jazykové bariéry, Nakupování, Cestování
	Ekologický seminář ekologické myšlení
	Konverzace v Aj Významné dny v roce, Základní osobní údaje, Kultura, Cestování, Globální problémy lidstva, Plány do budoucna

- **Formy participace občanů v politickém životě**

3. ročník	Prvouka Lidé kolem nás
4. ročník	Český jazyk a literatura Podmět a přísudek
	Prvověda Místo, v němž žijeme, Evropa, svět, Obrazy z českých dějin
5. ročník	Prvověda ČR - místo, kde žijeme, Obrazy z novějších českých dějin
6. ročník	Občanská výchova Naše vlast
	Dějepis Starověký Řím a Evropa v době římské
7. ročník	Občanská výchova Lidská práva
	Ruský jazyk Komunikace
	Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů
8. ročník	Občanská výchova Člověk a občanský život
	Dějepis Počátky novověku v Evropě, Francouzská revoluce
	Ruský jazyk Povolání
9. ročník	Občanská výchova Stát a právo

	Dějepis Svět v pohybu, reformní snahy ČSR
	Český jazyk a literatura Jazyková kultura, slohové postupy, Proslov, diskuse, Česká literatura 70. a 80. let 20. století

• **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování**

3. ročník	Český jazyk a literatura Jazykový projev
4. ročník	Informatika bezpečnost práce s počítačem, ochrana dat
	Český jazyk a literatura Stavba věty
	Prvověda Místo, v němž žijeme, Evropa, svět
5. ročník	Informatika komunikace
	Prvověda ČR - místo, kde žijeme, Obrazy z novějších českých dějin
6. ročník	Občanská výchova Naše vlast
	Dějepis Starověké Řecko, střední Evropa v době železné
	Tělesná výchova cvičení s hudbou
7. ročník	Občanská výchova Život ve společnosti, Lidská práva
	Český jazyk a literatura Romantismus, Národní obrození
	Tělesná výchova cvičení s hudbou
	Sportovní hry míčové hry
8. ročník	Občanská výchova Člověk a občanský život
	Dějepis Revoluce 1848 - 1849
	Výtvarná výchova Ověřování komunikačních účinků
	Český jazyk a literatura Literatura a válka
	Tělesná výchova cvičení s hudbou
	Sportovní hry

	míčové hry
9. ročník	Dějepis 1.světová válka a vznik ČSR, Svět v pohybu, reformní snahy ČSR, Rok 1968, období normalizace, Rozklad totalitního režimu
	Český jazyk a literatura Jazyková kultura, slohové postupy, Proslov, diskuse, Česká literatura 70. a 80. let 20. století
	Tělesná výchova cvičení s hudbou
	Sportovní hry míčové hry

3.5.3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH

SOUVISLOSTECH

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi. Tu je třeba chápat jako princip prostupující celým základním vzděláváním, který podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění. Podstatnou součástí evropské dimenze v základním vzdělávání je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i při rozhodování o svém budoucím osobním životě.

Průřezové téma rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Průřezové téma prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Příležitosti k realizaci tématu poskytuje na prvním stupni vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Ve výuce se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí. Na druhém stupni navazuje průřezové téma na vzdělávací oblast Člověk a společnost, využívá, aktualizuje a propojuje poznatky z oboru historie a politické geografie. Prohlubuje porozumění klíčovým historickým a politickým událostem, které ovlivnily vývoj Evropy a světa, měly podstatný význam pro evropskou integraci a začlenění České republiky do integračního procesu. Podstatným základem průřezového tématu se stává obor Výchova k občanství. Průřezové téma akcentuje v jeho vzdělávacím obsahu sociální, ekonomické, právní a kulturní souvislosti v evropské a globální dimenzi. Objasňuje také vazby mezi lokální, národní, evropskou a globální úrovní uvažování, rozhodování a jednání. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda se průřezové téma uplatňuje při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě. Významnou oblastí pro realizaci průřezového tématu se stává oblast Jazyk a jazyková komunikace. Český jazyk je nejen nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, ale má také významnou propedeutickou funkci při osvojování dalších jazyků, které jsou klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů. Cizí jazyky mají praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací i pracovní. Jsou prostředkem pro práci s originálními zdroji poznávání života a kultury evropské a světové. Dovednosti osvojené žáky ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, zejména při práci s internetem, jsou využívány k samostatnému získávání informací o zemích Evropy a světa, o životě a událostech v nich. Tyto informace se následně stávají prostředkem pro orientaci v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních a zájmových příležitostí a při navazování kontaktů. Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura rozvíjí průřezové téma vztah k evropské a světové kultuře. Prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům a chápání mezikulturních souvislostí při respektování svébytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke kultuře světové. Ozřejmuje smysl záchrany a uchování světového kulturního dědictví. Posiluje se emotivnost a prožitkovost v daném tématu a vícezdrojovost kulturního poznání. Dramatická výchova, jako doplňkový obor vzdělávací oblasti, umožňuje žákům vcítovat se, vyjasňovat, vyjadřovat a prezentovat své postoje, přijímat role a simulovat řešení situací,

v nichž se uplatňují širší souvislosti evropské a globální. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví orientuje žáky v kulturně odlišném životním stylu, prostředí a v méně obvyklých situacích. V oboru tělesná výchova využívá průřezové téma zájmu žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů a idejí olympismu, významu etického a čestného chování v soutěžích.

Tematické okruhy jsou realizovány:

- integrace ve výuce – všechny ročníky
- projekty – všechny ročníky
- projektové týdny – 1. stupeň
- oborové dny – 2. stupeň
- školy v přírodě – všechny ročníky

- **Evropa a svět nás zajímá**

1. ročník	Matematika Porovnávání čísel, Geometrické pojmy, Rovinné obrazce
	Anglický jazyk Poslechové a pohybové aktivity
2. ročník	Výtvarná výchova Komunikace ve VV
	Anglický jazyk Slovní zásoba, Základy komunikace
	Český jazyk a literatura Jednoduchý popis, Úprava písemností
3. ročník	Anglický jazyk Slovní zásoba
	Český jazyk a literatura Vyjmenovaná slova, Osnova textu
	Prvouka Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující a podporující úroveň pohybových dovedností
4. ročník	Informatika základy práce s počítačem
	Hudební výchova Hudebně-pohybové činnosti
	Výtvarná výchova Ověřování komunikačních účinků
	Český jazyk a literatura Podstatná jména
	Prvověda Evropa, svět
5. ročník	Matematika Římské číslice
	Informatika informace, vyhledávání informací
	Anglický jazyk Slovní zásoba, Gramatika

	Český jazyk a literatura Jazyk jako nástroj
	Prvověda Svět kolem nás
6. ročník	Dějepis Staroorientální státy v Mezopotámii, Starověký Egypt, Indie, Čína, střední Evropa v období nejstarších států, Starověké Řecko, střední Evropa v době železné
	Český jazyk a literatura Báje, Dobrodružná literatura
	Zeměpis glóbus a mapa
	Přírodopis Země a život
7. ročník	Občanská výchova Globální problémy lidstva
	Dějepis Nový etnický obraz Evropy, Renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou, Zámorské objevy a počátky dobývání světa
	Hudební výchova Poslechové činnosti
	Anglický jazyk Zeměpis
	Český jazyk a literatura Humanismus a renesance, Romantismus, Česká literatura v 2. polovině 19. století
	Německý jazyk Přátelé
	Ruský jazyk Rodina, Rusky mluvící země
	Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů
	Chemie směsi, částicové složení látek
	Ekologický seminář výchovné pořady
	Konverzace v Aj Významné dny v roce, Kultura, Cestování, Bydlení, Globální problémy lidstva, Plány do budoucna, Volný čas
8. ročník	Matematika statistika
	Občanská výchova Člověk a občanský život
	Dějepis Počátky novověku v Evropě, Absolutismus na evropském kontinentě, Mimoevropský svět v 17.a18.století, Svět v první polovině 19.století, Svět na počátku druhé poloviny 19.stol., rakousko-uherská monarchie

	<p>Anglický jazyk Místo a čas, Cestování</p>
	<p>Český jazyk a literatura Literatura a válka, Literární avantgarda</p>
	<p>Německý jazyk Prázdniny, Bydlení, Cestování</p>
	<p>Ruský jazyk Kultura, Zájmy a záliby, Škola</p>
	<p>Zeměpis zeměpis světadílů, společenské a hospodářské složky krajiny</p>
	<p>Chemie směsi, částicové složení látek</p>
	<p>Pracovní činnosti Svět práce</p>
	<p>Ekologický seminář výchovné pořady</p>
	<p>Konverzace v Aj Významné dny v roce, Kultura, Cestování, Bydlení, Globální problémy lidstva, Plány do budoucna, Volný čas</p>
9. ročník	<p>Matematika rovnice</p>
	<p>Občanská výchova Nadnárodní společenství</p>
	<p>Dějepis Rakousko-Uhersko koncem 19.století a počátkem 20.století, Rok 1968, období normalizace, Rozklad totalitního režimu</p>
	<p>Anglický jazyk Historie</p>
	<p>Český jazyk a literatura Proslov, diskuse, Česká literatura 70. a 80. let 20. století</p>
	<p>Německý jazyk Cestování, turistika, Realie příslušných jazykových oblastí a České republiky, Počasí, Plány do budoucna</p>
	<p>Ruský jazyk Jazykové bariéry, Město a popis cesty, Nakupování, Cestování</p>
	<p>Zeměpis zeměpis České republiky</p>
	<p>Fyzika Jaderná energie</p>
	<p>Přírodopis pedologie</p>
	<p>Chemie Redoxní reakce, chemie a společnost</p>
	<p>Ekologický seminář výchovné pořady</p>

	Konverzace v Aj Významné dny v roce, Kultura, Cestování, Bydlení, Globální problémy lidstva, Plány do budoucna, Volný čas
--	---

• **Objevujeme Evropu a svět**

1. ročník	Matematika Součet a rozdíl čísel, Rovinné obrazce
	Anglický jazyk Slovní zásoba, Poslechové a pohybové aktivity
2. ročník	Anglický jazyk Slovní zásoba, Základy komunikace
	Český jazyk a literatura Nauka o slově
3. ročník	Anglický jazyk Slovní zásoba
	Český jazyk a literatura Osnova textu, Základy literatury
4. ročník	Informatika základy práce s počítačem, bezpečnost práce s počítačem
	Anglický jazyk Komunikace
	Český jazyk a literatura Základy literatury
	Prvověda Místo, v němž žijeme, Evropa, svět
5. ročník	Informatika vyhledávání informací, komunikace
	Anglický jazyk Slovní zásoba, Gramatika
	Prvověda Svět kolem nás
6. ročník	Dějepis Starší doba kamenná, Staroorientální státy v Mezopotámii, Starověký Egypt, Indie, Čína, střední Evropa v období nejstarších států, Starověký Řím a Evropa v době římské
	Hudební výchova Vokální činnosti
	Výtvarná výchova Ověřování komunikačních účinků
	Český jazyk a literatura Báje, Pohádka
	Zeměpis planeta Země, glóbus a mapa
7. ročník	Občanská výchova Globální problémy lidstva

	<p>Dějepis Nový etnický obraz Evropy, Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj, Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě, Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy, Zámorské objevy a počátky dobývání světa</p>
	<p>Hudební výchova Poslechové činnosti</p>
	<p>Anglický jazyk Zeměpis</p>
	<p>Český jazyk a literatura Humanismus a renesance, Romantismus, Česká literatura v 2. polovině 19. století</p>
	<p>Německý jazyk Svět kolem nás</p>
	<p>Ruský jazyk Rodina, Škola, Rusky mluvící země</p>
	<p>Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Konverzace v Aj Významné dny v roce, Kultura, Cestování, Globální problémy lidstva, Plány do budoucna, Volný čas</p>
8. ročník	<p>Občanská výchova Člověk a občanský život</p>
	<p>Dějepis Počátky novověku v Evropě, Mimoevropský svět v 17.a18.století, Svět v první polovině 19.století</p>
	<p>Hudební výchova Vokální činnosti</p>
	<p>Český jazyk a literatura Literatura a válka, Literární avantgarda</p>
	<p>Německý jazyk Prázdniny, Cestování</p>
	<p>Ruský jazyk Kultura, Škola</p>
	<p>Zeměpis zeměpis světadílů, společenské a hospodářské složky krajiny</p>
	<p>Konverzace v Aj Významné dny v roce, Kultura, Cestování, Globální problémy lidstva, Plány do budoucna, Volný čas</p>
9. ročník	<p>Občanská výchova Nadnárodní společenství</p>
	<p>Dějepis Rok 1968, období normalizace</p>
	<p>Hudební výchova Vokální činnosti</p>
	<p>Anglický jazyk Historie</p>

	Český jazyk a literatura Proslov, diskuse, Česká literatura 70. a 80. let 20. století
	Německý jazyk Reálie příslušných jazykových oblastí a České republiky, Město a popis cesty, Počasí
	Ruský jazyk Jazykové bariéry, Město a popis cesty, Cestování
	Konverzace v Aj Významné dny v roce, Kultura, Cestování, Globální problémy lidstva, Plány do budoucna, Volný čas

- **Jsme Evropané**

1. ročník	Anglický jazyk Slovní zásoba, Poslechové a pohybové aktivity
2. ročník	Anglický jazyk Základy komunikace
	Prvouka Lidé kolem nás
3. ročník	Výtvarná výchova Uplatňování subjektivity
	Anglický jazyk Slovní zásoba
	Český jazyk a literatura Psaní dě, tě, ně, mě, pě, vě, bě a psaní velkých písmen, Druhy slov, Čtení
	Prvouka Místo, kde žijeme, Lidé a čas
4. ročník	Výtvarná výchova Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatňování subjektivity
	Český jazyk a literatura Popis, Knihy, divadlo, rozhlasové a televizní pořady
	Prvověda Místo, v němž žijeme, Evropa, svět
5. ročník	Anglický jazyk Gramatika
	Prvověda Svět kolem nás
6. ročník	Dějepis Starověký Řím a Evropa v době římské
	Český jazyk a literatura Báje
7. ročník	Občanská výchova Globální problémy lidstva
	Dějepis Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj, Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě, Křesťanství, papežství,

	<p>císařství, křížové výpravy, Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev, Renaissance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou, Kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost</p>
	<p>Hudební výchova Poslechové činnosti</p>
	<p>Český jazyk a literatura Humanismus a renesance, Romantismus, Česká literatura v 2. polovině 19. století</p>
	<p>Německý jazyk Svět kolem nás</p>
	<p>Ruský jazyk Rusky mluvící země</p>
	<p>Konverzace v Aj Významné dny v roce, Kultura, Cestování, Globální problémy lidstva, Plány do budoucna, Volný čas</p>
8. ročník	<p>Občanská výchova Člověk a občanský život</p>
	<p>Dějepis Počátky novověku v Evropě, České země po třicetileté válce, osvícenský absolutismus, Habsburská monarchie v první polovině 19.stol., Svět na počátku druhé poloviny 19.stol., rakousko-uherská monarchie</p>
	<p>Český jazyk a literatura Obecné výklady o jazyce, Nauka o slovní zásobě, Literatura a válka, Literární avantgarda</p>
	<p>Německý jazyk Prázdniny, Cestování</p>
	<p>Ruský jazyk Povolání, Škola</p>
	<p>Zeměpis zeměpis světadílů, společenské a hospodářské složky krajiny</p>
	<p>Přírodopis životní styl - pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka</p>
	<p>Pracovní činnosti Svět práce</p>
	<p>Konverzace v Aj Významné dny v roce, Kultura, Cestování, Globální problémy lidstva, Plány do budoucna, Volný čas</p>
9. ročník	<p>Občanská výchova Nadnárodní společenství</p>
	<p>Dějepis 1.světová válka a vznik ČSR, Československo na vzestupu a hospodářská krize, Porážka fašismu, svět na rozcestí, Obnovení ČSR, únorový převrat</p>
	<p>Výtvarná výchova Ověřování komunikačních účinků</p>
	<p>Anglický jazyk Historie</p>
	<p>Český jazyk a literatura Obecné výklady o jazyce, Proslov, diskuse, Česká literatura 70. a 80. let 20. století</p>

Německý jazyk Reálie příslušných jazykových oblastí a České republiky, Lidské tělo
Ruský jazyk Jazykové bariéry, Město a popis cesty, Cestování
Zeměpis zeměpis České republiky
Konverzace v Aj Významné dny v roce, Kultura, Cestování, Globální problémy lidstva, Plány do budoucna, Volný čas

3.5.4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur - tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak budou moci žáci lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci. Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků - příslušníků minorit. Takové klima přispěje ke vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Multikulturní výchova svojí podstatou prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má zejména na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost, ICT, Umění a kultura, z oblasti Člověk a příroda se dotýká např. zeměpisu. Vazba na tyto oblasti je dána především tématy, která ze zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin.

Tematické okruhy jsou realizovány:

- integrace ve výuce – všechny ročníky
- projekty – všechny ročníky
- projektové týdny – 1. stupeň
- oborové dny – 2. stupeň
- školy v přírodě – všechny ročníky

• 3.5.4.1. Kulturní diference

1. ročník	Anglický jazyk Slovní zásoba
2. ročník	Hudební výchova Poslechové činnosti
	Anglický jazyk Slovní zásoba
	Tělesná výchova Zdravotní tělesná výchova
3. ročník	Hudební výchova Hudebně-pohybové činnosti
	Anglický jazyk Slovní zásoba
	Český jazyk a literatura Psaní písmen, psací pohyb
	Prvouka Lidé kolem nás
4. ročník	Matematika Přímá úměrnost
	Hudební výchova Poslechové činnosti
	Výtvarná výchova Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatňování subjektivity, Ověřování komunikačních účinků

	Anglický jazyk Slovní zásoba
	Český jazyk a literatura Nauka o slově, Stavba slov, Vypravování, Knihy, divadlo, rozhlasové a televizní pořady, Základy literatury
	Prvověda Místo, v němž žijeme, Evropa, svět
5. ročník	Informatika informace
	Hudební výchova Instrumentální činnosti
	Výtvarná výchova Výtvarné umění a životní prostředí
	Anglický jazyk Slovní zásoba
	Český jazyk a literatura Knihy, divadlo, rozhlas, televizní pořady
	Prvověda Svět kolem nás
	Tělesná výchova Rytmické a taneční činnosti
6. ročník	Občanská výchova Kulturní dědictví
	Dějepis Starověký Egypt, Indie, Čína, střední Evropa v období nejstarších států
	Hudební výchova Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti, Poslechové činnosti
	Výtvarná výchova Uplatňování subjektivity
	Český jazyk a literatura Obecné výklady o jazyce, Báje
	Tělesná výchova míčová příprava
7. ročník	Občanská výchova Globální problémy lidstva
	Dějepis Nový etnický obraz Evropy, Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj, Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev, Zamořské objevy a počátky dobývání světa
	Hudební výchova Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti, Poslechové činnosti
	Anglický jazyk Zeměpis, Kultura
	Německý jazyk Svět kolem nás, Režim dne, Volný čas, zájmy

	<p>Ruský jazyk Rodina, Škola, Rusky mluvící země</p>
	<p>Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Tělesná výchova míčová průprava</p>
	<p>Ekologický seminář exkurze</p>
	<p>Konverzace v Aj Významné dny v roce, Kultura, Cestování, Globální problémy lidstva, Volný čas</p>
8. ročník	<p>Občanská výchova Člověk a občanský život</p>
	<p>Hudební výchova Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti, Poslechové činnosti</p>
	<p>Anglický jazyk Domov, rodina a způsob života, Místo a čas, Pravidla chování</p>
	<p>Německý jazyk Prázdniny, Bydlení, Cestování</p>
	<p>Ruský jazyk Kultura, Zájmy a záliby, Škola</p>
	<p>Zeměpis společenské a hospodářské složky krajiny</p>
	<p>Tělesná výchova míčová průprava</p>
	<p>Pracovní činnosti Příprava pokrmů</p>
	<p>Ekologický seminář exkurze</p>
	<p>Konverzace v Aj Významné dny v roce, Kultura, Cestování, Globální problémy lidstva, Volný čas</p>
9. ročník	<p>Občanská výchova Životní perspektivy</p>
	<p>Dějepis Rakousko-Uhersko koncem 19.století a počátkem 20.století, Rozklad totalitního režimu</p>
	<p>Hudební výchova Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti, Poslechové činnosti</p>
	<p>Německý jazyk Cestování, turistika, Realie příslušných jazykových oblastí a České republiky, Město a popis cesty</p>
	<p>Ruský jazyk Jazykové bariéry, Nakupování, Cestování</p>
	<p>Tělesná výchova míčová průprava</p>
	<p>Ekologický seminář exkurze</p>

	Konverzace v Aj Významné dny v roce, Kultura, Cestování, Globální problémy lidstva, Volný čas
--	---

• **Lidské vztahy**

1. ročník	Anglický jazyk Slovní zásoba
	Prvouka soužití a chování lidí
2. ročník	Hudební výchova Poslechové činnosti
	Výtvarná výchova Uplatňování subjektivity
	Anglický jazyk Slovní zásoba
	Český jazyk a literatura Věta a souvětí
	Prvouka Lidé kolem nás
3. ročník	Anglický jazyk Slovní zásoba
	Český jazyk a literatura Nauka o slově
	Prvouka Lidé kolem nás, Člověk a jeho zdraví
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující a podporující úroveň pohybových dovedností
	Pracovní činnosti Práce v kuchyni
4. ročník	Matematika Zlomky
	Informatika základy práce s počítačem, bezpečnost práce s počítačem, ochrana dat
	Výtvarná výchova Rozvíjení smyslové citlivosti
	Anglický jazyk Slovní zásoba, Gramatika
	Český jazyk a literatura Význam slova, Vypravování, Knihy, divadlo, rozhlasové a televizní pořady, Základy literatury, Písemné formy společenského a úředního styku
	Prvověda Místo, v němž žijeme, Evropa, svět, Člověk a jeho zdraví
	Tělesná výchova Činnosti podporující pohybové učení
	Pracovní činnosti Práce s drobným materiálem

5. ročník	Informatika komunikace
	Hudební výchova Poslechové činnosti
	Anglický jazyk Slovní zásoba, Komunikační dovednosti
	Český jazyk a literatura Jazyk jako nástroj, Slohová výchova, Technika čtení, práce s textem, Knihy, divadlo, rozhlas, televizní pořady, Základy literatury
	Prvověda ČR - místo, kde žijeme, Svět kolem nás, Obrazy z novějších českých dějin
	Pracovní činnosti U nás doma
6. ročník	Občanská výchova Člověk v rytmu času, Domov a rodina, Kulturní dědictví, Majetek, vlastnictví, hospodaření
	Hudební výchova Hudebně pohybové činnosti
	Výtvarná výchova Uplatňování subjektivity
	Český jazyk a literatura Vypravování, Zpráva a oznámení, Dopis, Báje, Pověst, Pohádka, Povídka, Lyrická poezie, Dobrodružná literatura, Satira v literatuře, Divadlo
	Výchova ke zdraví vztahy mezi lidmi formy soužití, změny v životě člověka a jejich reflexe
	Tělesná výchova míčová průprava
7. ročník	Občanská výchova Život ve společnosti, Morálka, Lidská práva, Globální problémy lidstva, Člověk a dospívání
	Hudební výchova Vokální činnosti, Hudebně pohybové činnosti
	Český jazyk a literatura Vypravování, Charakteristika, Životopis, Žádost, pozvánka, reklama, Středověká literatura, Humanismus a renesance, Literatura v době baroka, Klasicismus, osvícenství, preromantismus, Romantismus, Národní obrození, Kritický realismus, Česká literatura v 2. polovině 19. století, Literatura konce 19. století
	Německý jazyk Rodina, Svět kolem nás, Volný čas, zájmy, Přátelé
	Ruský jazyk Škola, Komunikace
	Tělesná výchova míčová průprava, bruslení, sjezdové lyžování, běh na lyžích
	Ekologický seminář práce na projektu, exkurze
	Konverzace v Aj Významné dny v roce, Základní osobní údaje, Cestování, Globální problémy lidstva, Volný čas

8. ročník	Občanská výchova Člověk a citový život, Člověk a právo, Rodinný život, Člověk a pracovní život, Člověk a občanský život
	Dějepis České země po třicetileté válce, osvícenský absolutismus, Svět v první polovině 19.století, Habsburská monarchie v první polovině 19.stol
	Hudební výchova Hudebně pohybové činnosti
	Anglický jazyk Domov, rodina a způsob života
	Český jazyk a literatura Úvaha, Literatura a válka, Literární avantgarda, Oddechová literatura
	Německý jazyk Prázdniny, Bydlení
	Ruský jazyk Povolání
	Zeměpis společenské a hospodářské složky krajiny
	Přírodopis životní styl - pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka
	Tělesná výchova míčová průprava
	Pracovní činnosti Svět práce
	Ekologický seminář práce na projektu, exkurze
	Konverzace v Aj Významné dny v roce, Základní osobní údaje, Cestování, Globální problémy lidstva, Volný čas
9. ročník	Občanská výchova Stát a právo, Nadnárodní společenství, Životní perspektivy
	Dějepis Československo na vzestupu a hospodářská krize, Ohrožení Československa a začátek 2.světové války, Porážka fašismu, svět na rozcestí, Obnovení ČSR, únorový převrat, Rok 1968, období normalizace
	Hudební výchova Hudebně pohybové činnosti
	Český jazyk a literatura Zvuková stránka jazyka, Jazyková kultura, slohové postupy, Vypravování v umělecké oblasti, Popis a charakteristika, Tiskopisy, životopis, Úvaha, Proslov, diskuse, Publicistické útvary zpravodajské, úvahové a přechodné, Žánry přechodné - reportáž a fejeton, Divadlo, Vybrané epické žánry, Česká literatura 70. a 80. let 20. století, Současná česká lit. tvorba
	Německý jazyk Cestování, turistika, Realie příslušných jazykových oblastí a České republiky
	Ruský jazyk Jazykové bariéry, Město a popis cesty, Nakupování, Cestování
	Tělesná výchova

	míčová průprava
	Ekologický seminář práce na projektu, exkurze
	Konverzace v Aj Významné dny v roce, Základní osobní údaje, Cestování, Globální problémy lidstva, Volný čas

• **Etnický původ**

1. ročník	Prvouka soužití a chování lidí
2. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Poslechové činnosti
	Anglický jazyk Slovní zásoba
	Český jazyk a literatura Slovní druhy, Práce s literárním textem
3. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti
	Anglický jazyk Slovní zásoba
	Prvouka Lidé kolem nás
4. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti, Poslechové činnosti
	Anglický jazyk Slovní zásoba, Gramatika
	Český jazyk a literatura Slovní druhy, Vypravování, Základy literatury
	Prvověda Evropa, svět, Obrazy z českých dějin
	Pracovní činnosti Příprava pokrmu
5. ročník	Hudební výchova Poslechové činnosti
	Výtvarná výchova Výtvarné umění a životní prostředí
	Prvověda Svět kolem nás
	Tělesná výchova Rytmičké a taneční činnosti
6. ročník	Občanská výchova Kulturní dědictví
	Hudební výchova Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti, Poslechové činnosti
	Výtvarná výchova

	Uplatňování subjektivity
7. ročník	Občanská výchova Globální problémy lidstva
	Dějepis Nový etnický obraz Evropy
	Hudební výchova Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Poslechové činnosti
	Německý jazyk Svět kolem nás, Přátelé
	Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů
	Konverzace v Aj Cestování, Globální problémy lidstva, Volný čas
8. ročník	Občanská výchova Člověk a občanský život
	Hudební výchova Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Hudebně pohybové činnosti, Poslechové činnosti
	Německý jazyk Prázdniny, Cestování
	Ruský jazyk Zájmy a záliby
	Zeměpis zeměpis světadílů, společenské a hospodářské složky krajiny
	Konverzace v Aj Významné dny v roce, Cestování, Globální problémy lidstva, Volný čas
9. ročník	Dějepis Ohrožení Československa a začátek 2.světové války, Porážka fašismu, svět na rozcestí
	Hudební výchova Vokální činnosti, Instrumentální činnosti, Poslechové činnosti
	Český jazyk a literatura Obecné výklady o jazyce
	Německý jazyk Cestování, turistika, Realie příslušných jazykových oblastí a České republiky
	Ruský jazyk Cestování
	Konverzace v Aj Významné dny v roce, Cestování, Globální problémy lidstva, Volný čas

• **Multikulturalita**

1. ročník	Anglický jazyk Poslechové a pohybové aktivity
2. ročník	Hudební výchova Instrumentální činnosti, Poslechové činnosti
	Anglický jazyk

	Slovní zásoba, Základy komunikace
	Český jazyk a literatura Práce s literárním textem
3. ročník	Český jazyk a literatura Stylizace a kompozice, Společenský jazyk a jeho formy, Psaní písmen, psací pohyb
	Prvouka Lidé kolem nás
	Pracovní činnosti Práce v kuchyni
4. ročník	Anglický jazyk Slovní zásoba
	Český jazyk a literatura Vypravování, Knihy, divadlo, rozhlasové a televizní pořady, Základy literatury
	Prvověda Evropa, svět, Člověk a jeho zdraví
5. ročník	Hudební výchova Poslechové činnosti
	Anglický jazyk Slovní zásoba
	Český jazyk a literatura Jazyk jako nástroj
	Prvověda ČR - místo, kde žijeme, Obrazy z novějších českých dějin
	Tělesná výchova Rytmické a taneční činnosti
	Pracovní činnosti U nás doma, Práce s papírem a textilem
6. ročník	Občanská výchova Kulturní dědictví
	Hudební výchova Vokální činnosti, Poslechové činnosti
	Výchova ke zdraví vztahy mezi lidmi formy soužití
7. ročník	Občanská výchova Globální problémy lidstva
	Hudební výchova Poslechové činnosti
	Německý jazyk Svět kolem nás, Přátelé
	Ruský jazyk Rusky mluvící země
	Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů
	Konverzace v Aj

	Cestování, Globální problémy lidstva, Volný čas
8. ročník	Občanská výchova Člověk a občanský život
	Dějepis Svět na počátku druhé poloviny 19.stol., rakousko-uherská monarchie
	Hudební výchova Vokální činnosti, Poslechové činnosti
	Anglický jazyk Místo a čas, Film, video a televize, Zajímavosti a rekordy
	Český jazyk a literatura Nauka o slovní zásobě
	Německý jazyk Cestování
	Ruský jazyk Zájmy a záliby
	Zeměpis společenské a hospodářské složky krajiny
	Konverzace v Aj Významné dny v roce, Kultura, Cestování, Globální problémy lidstva, Volný čas
9. ročník	Občanská výchova Nadnárodní společenství
	Hudební výchova Vokální činnosti, Poslechové činnosti
	Německý jazyk Cestování, turistika, Realie příslušných jazykových oblastí a České republiky
	Ruský jazyk Jazykové bariéry, Cestování
	Konverzace v Aj Významné dny v roce, Kultura, Cestování, Globální problémy lidstva, Volný čas

• **Princip sociálního smíru a solidarity**

2. ročník	Hudební výchova Poslechové činnosti
3. ročník	Český jazyk a literatura Práce s literárním textem
	Prvouka Lidé kolem nás
4. ročník	Anglický jazyk Slovní zásoba, Gramatika
	Český jazyk a literatura Vypravování, Základy literatury
	Prvověda Člověk a jeho zdraví
6. ročník	Občanská výchova

	Kulturní dědictví
7. ročník	Občanská výchova Morálka, Globální problémy lidstva
	Ruský jazyk Rusky mluvící země
	Konverzace v Aj Cestování, Globální problémy lidstva, Volný čas
8. ročník	Občanská výchova Člověk a občanský život
	Dějepis České země po třicetileté válce, osvícenský absolutismus, Revoluce 1848 - 1849
	Český jazyk a literatura Literatura a válka
	Německý jazyk Cestování
	Zeměpis společenské a hospodářské složky krajiny
	Konverzace v Aj Cestování, Globální problémy lidstva, Volný čas
9. ročník	Občanská výchova Stát a právo
	Dějepis Československo na vzestupu a hospodářská krize, Porážka fašismu, svět na rozcestí, Rok 1968, období normalizace, Rozklad totalitního režimu
	Český jazyk a literatura Česká literatura 70. a 80. let 20. století
	Německý jazyk Cestování, turistika, Realie příslušných jazykových oblastí a České republiky
	Konverzace v Aj Cestování, Globální problémy lidstva, Volný čas

3.5.5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Průřezové téma Environmentální výchova v základním vzdělávání vychází z komplexního pojmání vztahu člověka k životnímu prostředí, za něj je považováno vše - od nejbližšího okolí po biosféru planety. Propojuje tak hlediska přírodovědná, sociální, technicko-ekonomická i estetická.

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. V oblasti Člověk a jeho svět poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. V oblasti Člověk a příroda zdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty (inspiraci, odpočinek). Klade základy systémového přístupu zvýrazňujícího vazby mezi prvky systémů, jejich hierarchické uspořádání a vztahy k okolí. V oblasti Člověk a společnost téma odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálními jevy s důrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje. V oblasti Člověk a zdraví se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s globálními jevy a problémy současného světa vede k péči o základní podmínky života. V oblasti Informační a komunikační technologie umožňuje průřezové téma aktivně využívat výpočetní techniku (internet) při zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí, rozlišovat závažnost ekologických problémů a poznávat jejich propojenost. Komunikační technologie podněcují zájem o způsoby řešení ekologických problémů možností navazovat kontakty v této oblasti a vyměňovat si informace v rámci kraje, republiky i EU a světa. Oblast Umění a kultura poskytuje Environmentální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. Propojení tématu s oblastí Člověk a svět práce se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí.

Tematické okruhy jsou realizovány:

- integrace ve výuce – všechny ročníky
- projekty – všechny ročníky
- projektové týdny – 1. stupeň
- oborové dny – 2. stupeň
- školy v přírodě – všechny ročníky

• **Ekosystémy**

1. ročník	Prvouka proměny přírody, rostliny, živočišná říše, ochrana přírody
3. ročník	Český jazyk a literatura Vyjmenovaná slova, Popis
	Prvouka Rozmanitost přírody
	Pracovní činnosti

	Základy pěstitelství
4. ročník	Český jazyk a literatura Vyjmenovaná slova, Popis
	Prvověda Rozmanitost přírody
	Pracovní činnosti Pěstitelské práce
5. ročník	Český jazyk a literatura Slohová výchova
	Prvověda Rozmanitost podmínek života na Zemi, Člověk a jeho životní prostředí
	Pracovní činnosti Pěstitelské práce
6. ročník	Informatika Základní pojmy informační činnosti - informace, informační zdroje, informační instituce
	Zeměpis přírodní složky a oblasti Země
	Přírodopis jednobuněčné organismy, mnohobuněčné organismy
7. ročník	Občanská výchova Globální problémy lidstva
	Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů
	Přírodopis ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci, vyšší rostliny, mechorosty, kapradiny, nahosemenné rostliny, krytosemenné rostliny
	Chemie směsi
	Ekologický seminář práce na projektu, výchovné pořady
	Konverzace v Aj Globální problémy lidstva, Volný čas
8. ročník	Německý jazyk Zvířata
	Zeměpis společenské a hospodářské složky krajiny
	Fyzika Energie
	Přírodopis základy etologie, fylogeneze a ontogeneze člověka - rozmnožování člověka
	Chemie směsi
	Ekologický seminář práce na projektu, výchovné pořady

	Konverzace v Aj Globální problémy lidstva, Volný čas
9. ročník	Německý jazyk Počasí
	Ruský jazyk Cestování
	Fyzika Jaderná energie
	Přírodopis pedologie, paleontologie, ekologie
	Ekologický seminář práce na projektu, výchovné pořady
	Konverzace v Aj Globální problémy lidstva, Volný čas

- **Základní podmínky života**

2. ročník	Prvouka Rozmanitost přírody
3. ročník	Český jazyk a literatura Práce s literárním textem
	Prvouka Lidé a čas, Rozmanitost přírody
	Pracovní činnosti Základy pěstitelství
4. ročník	Prvověda Místo, v němž žijeme, Rozmanitost přírody
	Pracovní činnosti Pěstitelské práce
5. ročník	Prvověda Rozmanitost podmínek života na Zemi, Člověk a jeho životní prostředí, Země ve vesmíru
	Pracovní činnosti Pěstitelské práce
6. ročník	Informatika Základní pojmy informační činnosti - informace, informační zdroje, informační instituce
	Občanská výchova Člověk v rytmu času
	Dějepis Starší doba kamenná, Mladší a pozdní doba kamenná, Starověký Egypt, Indie, Čína, střední Evropa v období nejstarších států
	Český jazyk a literatura Dobrodružná literatura
	Zeměpis planeta Země, přírodní složky a oblasti Země

	<p>Přírodopis Země a život, nebuněčné organismy, jednobuněčné organismy, mnohobuněčné organismy</p>
7. ročník	<p>Občanská výchova Globální problémy lidstva</p>
	<p>Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Přírodopis strunatci, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci, stavba rostlinného těla, krytosemenné rostliny</p>
	<p>Chemie směsi</p>
	<p>Ekologický seminář ekologické myšlení, práce na projektu, výchovné pořady</p>
	<p>Konverzace v Aj Globální problémy lidstva, Volný čas</p>
8. ročník	<p>Německý jazyk Zvířata</p>
	<p>Ruský jazyk Kultura</p>
	<p>Zeměpis společenské a hospodářské složky krajiny</p>
	<p>Přírodopis základy etologie, fylogeneze a ontogeneze člověka - rozmnožování člověka, životní styl - pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka</p>
	<p>Chemie vlastnosti látek, směsi</p>
	<p>Výchova ke zdraví zdravý způsob života a péče o zdraví</p>
	<p>Konverzace v Aj Globální problémy lidstva, Volný čas</p>
9. ročník	<p>Výtvarná výchova Rozvíjení smyslové citlivosti</p>
	<p>Anglický jazyk Náš svět</p>
	<p>Německý jazyk Režim dne, Lidské tělo, Počasí</p>
	<p>Přírodopis Země - naše planeta, vznik a vývoj života na Zemi, ekologie</p>
	<p>Chemie organické sloučeniny</p>
	<p>Tělesná výchova význam pohybu pro zdraví</p>
	<p>Konverzace v Aj Globální problémy lidstva, Volný čas</p>

1. ročník	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
2. ročník	Prvouka Lidé a čas
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
	Pracovní činnosti Konstrukční činnosti, Základy domácích prací
3. ročník	Český jazyk a literatura Jazykový projev, Otázky a odpovědi
	Prvouka Lidé a čas, Rozmanitost přírody
	Pracovní činnosti Práce s drobným materiálem, Práce v kuchyni
4. ročník	Matematika Číselný obor do milionu
	Informatika základy práce s počítačem
	Český jazyk a literatura Vyjmenovaná slova, Slovesa
	Prvověda Místo, v němž žijeme, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví, Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
	Pracovní činnosti Práce s drobným materiálem
5. ročník	Výtvarná výchova Výtvarné umění a životní prostředí
	Český jazyk a literatura Knihy, divadlo, rozhlas, televizní pořady, Základy literatury
	Prvověda ČR - místo, kde žijeme, Svět kolem nás, Rozmanitost podmínek života na Zemi, Člověk a jeho životní prostředí, Člověk a technika
	Pracovní činnosti Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Práce s modelovací hmotou
6. ročník	Informatika Základní pojmy informační činnosti - informace, informační zdroje, informační instituce
	Hudební výchova Instrumentální činnosti
	Český jazyk a literatura Dobrodružná literatura
	Zeměpis přírodní složky a oblasti Země
	Fyzika Tělesa a látky, Gravitační, elektrické a magnetické vlastnosti látek

	Přírodopis mnohobuněčné organismy
	Tělesná výchova netradiční pohybové hry
7. ročník	Občanská výchova Globální problémy lidstva
	Hudební výchova Hudebně pohybové činnosti
	Výtvarná výchova Rozvíjení smyslové citlivosti
	Německý jazyk Režim dne, Volný čas, zájmy
	Ruský jazyk Škola
	Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů
	Fyzika Světelné děje
	Přírodopis ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci, nahosemenné rostliny, krytosemenné rostliny
	Chemie vlastnosti látek, směsi, částicové složení látek
	Tělesná výchova netradiční pohybové hry, sjezdové lyžování, běh na lyžích
	Ekologický seminář ekologické myšlení, práce na projektu, výchovné pořady
	Konverzace v Aj Globální problémy lidstva, Volný čas
8. ročník	Matematika statistika
	Výtvarná výchova Uplatňování subjektivity
	Německý jazyk Zvířata, Bydlení
	Ruský jazyk Škola
	Zeměpis zeměpis světadílů, společenské a hospodářské složky krajiny
	Fyzika Energie
	Přírodopis základy etologie, fylogeneze a ontogeneze člověka - rozmnožování člověka
	Chemie vlastnosti látek, směsi, částicové složení látek, anorganické sloučeniny

	Výchova ke zdraví zdravý způsob života a péče o zdraví
	Tělesná výchova sjezdové lyžování, běh na lyžích
	Ekologický seminář ekologické myšlení, práce na projektu, výchovné pořady
	Konverzace v Aj Globální problémy lidstva, Volný čas
9. ročník	Matematika rovnice, podobnost
	Hudební výchova Instrumentální činnosti
	Německý jazyk Reálie příslušných jazykových oblastí a České republiky, Režim dne, Lidské tělo
	Ruský jazyk Jazykové bariéry, Město a popis cesty, Cestování
	Zeměpis zeměpis České republiky
	Fyzika Elektromagnetické děje, Jaderná energie, Země a vesmír
	Přírodopis pedologie, ekologie
	Chemie Redoxní reakce, energie a chemická reakce, organické sloučeniny
	Tělesná výchova význam pohybu pro zdraví
	Ekologický seminář ekologické myšlení, práce na projektu, výchovné pořady
	Konverzace v Aj Cestování, Globální problémy lidstva, Volný čas

• **Lidské aktivity a problémy životního prostředí**

1. ročník	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
2. ročník	Prvouka Lidé a čas
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
	Pracovní činnosti Konstrukční činnosti, Základy domácích prací
3. ročník	Český jazyk a literatura Jazykový projev, Otázky a odpovědi
	Prvouka

	Lidé a čas, Rozmanitost přírody
	Pracovní činnosti Práce s drobným materiálem, Práce v kuchyni
4. ročník	Matematika Číselný obor do milionu
	Informatika základy práce s počítačem
	Český jazyk a literatura Vyjmenovaná slova, Slovesa
	Prvověda Místo, v němž žijeme, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví, Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
	Pracovní činnosti Práce s drobným materiálem
5. ročník	Výtvarná výchova Výtvarné umění a životní prostředí
	Český jazyk a literatura Knihy, divadlo, rozhlas, televizní pořady, Základy literatury
	Prvověda ČR - místo, kde žijeme, Svět kolem nás, Rozmanitost podmínek života na Zemi, Člověk a jeho životní prostředí, Člověk a technika
	Pracovní činnosti Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Práce s modelovací hmotou
6. ročník	Informatika Základní pojmy informační činnosti - informace, informační zdroje, informační instituce
	Hudební výchova Instrumentální činnosti
	Český jazyk a literatura Dobrodružná literatura
	Zeměpis přírodní složky a oblasti Země
	Fyzika Tělesa a látky, Gravitační, elektrické a magnetické vlastnosti látek
	Přírodopis mnohobuněčné organismy
	Tělesná výchova netradiční pohybové hry
7. ročník	Občanská výchova Globální problémy lidstva
	Hudební výchova Hudebně pohybové činnosti
	Výtvarná výchova Rozvíjení smyslové citlivosti

	<p>Německý jazyk Režim dne, Volný čas, zájmy</p>
	<p>Ruský jazyk Škola</p>
	<p>Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Fyzika Světelné děje</p>
	<p>Přírodopis ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci, nahosemenné rostliny, krytosemenné rostliny</p>
	<p>Chemie vlastnosti látek, směsi, částicové složení látek</p>
	<p>Tělesná výchova netradiční pohybové hry, sjezdové lyžování, běh na lyžích</p>
	<p>Ekologický seminář ekologické myšlení, práce na projektu, výchovné pořady</p>
	<p>Konverzace v Aj Globální problémy lidstva, Volný čas</p>
8. ročník	<p>Matematika statistika</p>
	<p>Výtvarná výchova Uplatňování subjektivity</p>
	<p>Německý jazyk Zvířata, Bydlení</p>
	<p>Ruský jazyk Škola</p>
	<p>Zeměpis zeměpis světadílů, společenské a hospodářské složky krajiny</p>
	<p>Fyzika Energie</p>
	<p>Přírodopis základy etologie, fylogeneze a ontogeneze člověka - rozmnožování člověka</p>
	<p>Chemie vlastnosti látek, směsi, částicové složení látek, anorganické sloučeniny</p>
	<p>Výchova ke zdraví zdravý způsob života a péče o zdraví</p>
	<p>Tělesná výchova sjezdové lyžování, běh na lyžích</p>
	<p>Ekologický seminář ekologické myšlení, práce na projektu, výchovné pořady</p>
	<p>Konverzace v Aj Globální problémy lidstva, Volný čas</p>
9. ročník	<p>Matematika rovnice, podobnost</p>

	Hudební výchova Instrumentální činnosti
	Německý jazyk Realie příslušných jazykových oblastí a České republiky, Režim dne, Lidské tělo
	Ruský jazyk Jazykové bariéry, Město a popis cesty, Cestování
	Zeměpis zeměpis České republiky
	Fyzika Elektromagnetické děje, Jaderná energie, Země a vesmír
	Přírodopis pedologie, ekologie
	Chemie Redoxní reakce, energie a chemická reakce, organické sloučeniny
	Tělesná výchova význam pohybu pro zdraví
	Ekologický seminář ekologické myšlení, práce na projektu, výchovné pořady
	Konverzace v Aj Cestování, Globální problémy lidstva, Volný čas

- **Vztah člověka k prostředí**

1. ročník	Matematika Geometrické pojmy, Rovinné obrazce
	Pracovní činnosti Práce s drobným materiálem, Pěstitelské práce
2. ročník	Hudební výchova Instrumentální činnosti
	Výtvarná výchova Uplatňování subjektivity
	Český jazyk a literatura Jednoduchý popis
	Prvouka Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví
	Tělesná výchova Zdravotní tělesná výchova
	Pracovní činnosti Základy pěstitelství
3. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti
	Český jazyk a literatura Vypravování, Osnova textu, Práce s literárním textem, Povídání si nad literárním textem
	Prvouka

	Rozmanitost přírody
	Tělesná výchova Zdravotní tělesná výchova
	Pracovní činnosti Základy pěstitelství
4. ročník	Matematika Číselný obor do milionu, Souměrnost
	Hudební výchova Vokální činnosti
	Český jazyk a literatura Vyjmenovaná slova
	Prvověda Místo, v němž žijeme, Rozmanitost přírody, Evropa, svět, Člověk a jeho zdraví
	Pracovní činnosti Pěstitelské práce
5. ročník	Matematika Obvody obrazců
	Hudební výchova Poslechové činnosti
	Výtvarná výchova Výtvarné vnímání a vyjádření skutečnosti, Užité práce dekorativní a prostorové
	Český jazyk a literatura Slohová výchova, Knihy, divadlo, rozhlas, televizní pořady, Základy literatury
	Prvověda ČR - místo, kde žijeme, Svět kolem nás, Obrazy z novějších českých dějin, Rozmanitost podmínek života na Zemi, Člověk a jeho životní prostředí, Člověk a technika
	Tělesná výchova Průpravná, kondiční, kompenzační, relaxační a jiná cvičení, Míčové hry
	Pracovní činnosti Práce s drobným materiálem, Pěstitelské práce, U nás doma, Práce s modelovací hmotou
6. ročník	Informatika Základní pojmy informační činnosti - informace, informační zdroje, informační instituce
	Občanská výchova Naše vlast, Kulturní dědictví, Majetek, vlastnictví, hospodaření
	Dějepis Starší doba kamenná, Mladší a pozdní doba kamenná
	Hudební výchova Vokální činnosti, Poslechové činnosti
	Anglický jazyk Domov, město, okolí
	Český jazyk a literatura Povídka, Lyrická poezie, Dobrodružná literatura, Divadlo
	Zeměpis glóbus a mapa, přírodní složky a oblasti Země

	<p>Fyzika Tělesa a látky, Gravitační, elektrické a magnetické vlastnosti látek</p>
	<p>Přírodopis mnohobuněčné organismy</p>
	<p>Tělesná výchova bruslení</p>
7. ročník	<p>Občanská výchova Globální problémy lidstva</p>
	<p>Dějepis Kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost</p>
	<p>Hudební výchova Vokální činnosti, Poslechové činnosti</p>
	<p>Výtvarná výchova Rozvíjení smyslové citlivosti</p>
	<p>Anglický jazyk Zvířata</p>
	<p>Český jazyk a literatura Popis</p>
	<p>Německý jazyk Svět kolem nás, Režim dne, Přátelé</p>
	<p>Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Fyzika Pohyb těles - Síly, Mechanické vlastnosti tekutin, Světelné děje</p>
	<p>Přírodopis ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci, nahosemenné rostliny, krytosemenné rostliny</p>
	<p>Chemie vlastnosti látek, směsi, chemické reakce</p>
	<p>Tělesná výchova bruslení, sjezdové lyžování, běh na lyžích</p>
	<p>Sportovní hry míčové hry</p>
	<p>Ekologický seminář ekologické myšlení, práce na projektu, výchovné pořady, exkurze</p>
	<p>Konverzace v Aj Cestování, Bydlení, Globální problémy lidstva, Volný čas</p>
8. ročník	<p>Hudební výchova Vokální činnosti, Poslechové činnosti</p>
	<p>Výtvarná výchova Rozvíjení smyslové citlivosti</p>
	<p>Český jazyk a literatura Subjektivně zabarvený popis, Úvaha, Literatura a válka</p>
	<p>Německý jazyk Zvířata, Prázdniny</p>

	<p>Zeměpis zeměpis světadílů, společenské a hospodářské složky krajiny</p>
	<p>Fyzika Energie, Elektromagnetické děje, Zvukové děje</p>
	<p>Přírodopis základy etologie, fylogeneze a ontogeneze člověka - rozmnožování člověka, životní styl - pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka</p>
	<p>Chemie směsi, chemické reakce, anorganické sloučeniny</p>
	<p>Výchova ke zdraví zdravý způsob života a péče o zdraví</p>
	<p>Tělesná výchova bruslení, sjezdové lyžování, běh na lyžích</p>
	<p>Pracovní činnosti Příprava pokrmů</p>
	<p>Sportovní hry míčové hry</p>
	<p>Ekologický seminář ekologické myšlení, práce na projektu, výchovné pořady, exkurze</p>
	<p>Konverzace v Aj Cestování, Bydlení, Globální problémy lidstva, Volný čas</p>
9. ročník	<p>Dějepis Rozklad totalitního režimu</p>
	<p>Hudební výchova Vokální činnosti, Poslechové činnosti</p>
	<p>Anglický jazyk Náš svět</p>
	<p>Český jazyk a literatura Vybrané epické žánry</p>
	<p>Německý jazyk Reálie příslušných jazykových oblastí a České republiky, Počasí</p>
	<p>Ruský jazyk Cestování</p>
	<p>Zeměpis zeměpis České republiky</p>
	<p>Fyzika Elektromagnetické děje, Jaderná energie, Země a vesmír, Světelné děje</p>
	<p>Přírodopis mineralogie, petrologie, geologické děje, paleontologie, ekologie</p>
	<p>Chemie chemie a společnost</p>
	<p>Tělesná výchova bruslení, sjezdové lyžování, běh na lyžích, význam pohybu pro zdraví</p>
	<p>Sportovní hry míčové hry</p>

	Ekologický seminář ekologické myšlení, práce na projektu, výchovné pořady, exkurze
	Konverzace v Aj Cestování, Bydlení, Globální problémy lidstva

3.5.6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí základní poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Uplatnění jednotlivce ve společnosti vyžaduje schopnosti umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což se stále více rovná schopnostem zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z médií - zatím především z tisku, rozhlasu a televize, ve stále větší míře však i z „nových“ médií, která se stávají součástí veřejné komunikace (elektronické deníky a časopisy apod.). Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médii nabízena, mají velmi nestejnorodý charakter, vyznačují se velmi svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovni mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře a fungování), jednak získání dovedností podporujících sebevědomé, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb - od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Mediální výchova má blízkou vazbu na oblast Člověk a společnost, zejména tím, že média, jako sociální instituce, se podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupu od mediovaných sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (zpravodajství z hlediska významu a věrohodnosti zprávy a události, reklamu z hlediska účelnosti nabízených informací apod.). Propojení s oblastí Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Přiblížení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. V rámci Informační a komunikační technologie se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací. Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí a utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje. Vztah k oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média využívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Umožňuje seznámení se základními pravidly „filmové“ a „televizní“ řeči, a tím přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit i filmové a televizní artefakty.

Tematické okruhy jsou realizovány:

- integrace ve výuce – všechny ročníky
- projekty – všechny ročníky
- projektové týdny – 1. stupeň
- oborové dny – 2. stupeň
- školy v přírodě – všechny ročníky

• Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

1. ročník	Český jazyk a literatura mluvený projev, písemný projev
3. ročník	Hudební výchova Poslechové činnosti
	Český jazyk a literatura Stylizace a kompozice, Otázky a odpovědi, Čtení, Práce s literárním textem, Povídání si nad literárním textem
	Prvouka Člověk a jeho zdraví

4. ročník	Informatika základy práce s počítačem, ochrana dat
	Český jazyk a literatura Význam slova, Přímá řeč, Práce s textem
	Prvověda Místo, v němž žijeme, Rozmanitost přírody, Evropa, svět, Obrazy z českých dějin, Člověk a jeho zdraví
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
5. ročník	Informatika informace, vyhledávání informací, zpracování a využití informací, ochrana dat
	Český jazyk a literatura Technika čtení, práce s textem, Knihy, divadlo, rozhlas, televizní pořady
6. ročník	Český jazyk a literatura Stavba slova, Vypravování, Zpráva a oznámení, Výpisky a výtah, Úvod do literatury
7. ročník	Anglický jazyk Kultura
	Český jazyk a literatura Význam slov, Slovní zásoba a tvoření slov, Vypravování, Žádost, pozvánka, reklama
	Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů
	Tělesná výchova netradiční pohybové hry
	Ekologický seminář práce na projektu, výchovné pořady
	Konverzace v Aj Globální problémy lidstva, Volný čas
8. ročník	Matematika statistika
	Český jazyk a literatura Výklad, Oddechová literatura
	Výchova ke zdraví změny v životě člověka, zdravý způsob života a péče o zdraví
	Pracovní činnosti Svět práce
	Konverzace v Aj Globální problémy lidstva, Volný čas
9. ročník	Matematika finanční matematika
	Dějepis Odboj, přelom ve válce, druhá fronta, Porážka fašismu, svět na rozcestí, Obnovení ČSR, únorový převrat, Rozklad totalitního režimu
	Český jazyk a literatura Skladba, Jazyková kultura, slohové postupy, Vypravování v umělecké oblasti, Popis a charakteristika, Úvaha, Publicistické útvary zpravodajské, úvahové a přechodné, Žánry přechodné -

	reportáž a fejeton, Divadlo, Vybrané epické žánry, Česká literatura 70. a 80. let 20. století
	Ruský jazyk Cestování
	Tělesná výchova význam pohybu pro zdraví
	Konverzace v Aj Globální problémy lidstva, Volný čas

• **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality**

2. ročník	Český jazyk a literatura Diakritická znaménka
3. ročník	Hudební výchova Poslechové činnosti
	Český jazyk a literatura Druhy slov, Otázky a odpovědi, Povídání si nad literárním textem
4. ročník	Český jazyk a literatura Význam slova, Stylizace a kompozice, Knihy, divadlo, rozhlasové a televizní pořady
	Prvověda Místo, v němž žijeme, Člověk a jeho zdraví
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
5. ročník	Informatika informace, vyhledávání informací, metody vyhledávání, zpracování a využití informací
	Český jazyk a literatura Knihy, divadlo, rozhlas, televizní pořady, Základy literatury
6. ročník	Občanská výchova Kulturní dědictví
	Český jazyk a literatura Stavba slova, Vypravování, Zpráva a oznámení, Divadlo
7. ročník	Matematika procenta
	Český jazyk a literatura Vypravování, Žádost, pozvánka, reklama
	Zeměpis zeměpis světadílů a oceánů
	Tělesná výchova sjezdové lyžování, běh na lyžích
	Ekologický seminář výchovné pořady
	Konverzace v Aj Volný čas
8. ročník	Matematika rovnice, statistika
	Výtvarná výchova

	Rozvíjení smyslové citlivosti
	Český jazyk a literatura Výklad
	Výchova ke zdraví změny v životě člověka
	Konverzace v Aj Volný čas
9. ročník	Matematika finanční matematika
	Český jazyk a literatura Skladba, Jazyková kultura, slohové postupy, Vypravování v umělecké oblasti, Popis a charakteristika, Úvaha, Publicistické útvary zpravodajské, úvahové a přechodné, Žánry přechodné - reportáž a fejeton, Divadlo, Vybrané epické žánry, Česká literatura 70. a 80. let 20. století
	Tělesná výchova význam pohybu pro zdraví
	Konverzace v Aj Volný čas

- **Stavba mediálních sdělení**

2. ročník	Český jazyk a literatura Věta a souvětí
3. ročník	Český jazyk a literatura Věta a souvětí, Druhy slov, Stylizace a kompozice
4. ročník	Informatika bezpečnost práce s počítačem
	Český jazyk a literatura Slovesa, Přímá řeč, Stylizace a kompozice
	Prvověda Člověk a jeho zdraví
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
5. ročník	Informatika zpracování a využití informací
	Český jazyk a literatura Knihy, divadlo, rozhlas, televizní pořady
6. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti
	Český jazyk a literatura Stavba slova, Skladba, Vypravování, Zpráva a oznámení, Výpisky a výtah, Úvod do literatury
7. ročník	Hudební výchova Instrumentální činnosti
	Český jazyk a literatura Skladba, Vypravování, Výtah

	Ekologický seminář práce na projektu
	Konverzace v Aj Volný čas
8. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti
	Výchova ke zdraví zdravý způsob života a péče o zdraví
	Konverzace v Aj Volný čas
9. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti
	Český jazyk a literatura Skladba, Jazyková kultura, slohové postupy, Vypravování v umělecké oblasti, Popis a charakteristika, Úvaha, Publicistické útvary zpravodajské, úvahové a přechodné, Žánry přechodné - reportáž a fejeton, Divadlo, Vybrané epické žánry, Česká literatura 70. a 80. let 20. století
	Německý jazyk Reálie příslušných jazykových oblastí a České republiky
	Konverzace v Aj Volný čas

- **Vnímání autora mediálních sdělení**

4. ročník	Informatika bezpečnost práce s počítačem
	Český jazyk a literatura Přímá řeč
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
5. ročník	Informatika vyhledávání informací, zpracování a využití informací
	Český jazyk a literatura Knihy, divadlo, rozhlas, televizní pořady
6. ročník	Český jazyk a literatura Stavba slova, Zpráva a oznámení, Dopis
	Tělesná výchova netradiční pohybové hry
7. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti
	Český jazyk a literatura Vypravování, Žádost, pozvánka, reklama
	Konverzace v Aj Volný čas
8. ročník	Český jazyk a literatura Výklad, Úvaha

	Výchova ke zdraví změny v životě člověka
	Tělesná výchova netradiční pohybové hry
	Konverzace v Aj Volný čas
9. ročník	Dějepis Porážka fašismu, svět na rozcestí
	Český jazyk a literatura Skladba, Jazyková kultura, slohové postupy, Vypravování v umělecké oblasti, Popis a charakteristika, Úvaha, Publicistické útvary zpravodajské, úvahové a přechodné, Žánry přechodné - reportáž a fejeton, Divadlo, Vybrané epické žánry, Česká literatura 70. a 80. let 20. století
	Tělesná výchova netradiční pohybové hry
	Konverzace v Aj Volný čas

- **Fungování a vliv médií ve společnosti**

2. ročník	Prvouka Lidé kolem nás
3. ročník	Český jazyk a literatura Společenský jazyk a jeho formy
4. ročník	Matematika Číselný obor do milionu, Přímá úměrnost
	Informatika základy práce s počítačem, bezpečnost práce s počítačem, ochrana dat
	Český jazyk a literatura Nauka o slově, Popis, Knihy, divadlo, rozhlasové a televizní pořady, Písenné formy společenského a úředního styku
	Prvověda Člověk a jeho zdraví
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
5. ročník	Informatika vyhledávání informací, metody vyhledávání, zpracování a využití informací
	Český jazyk a literatura Základy literatury
6. ročník	Občanská výchova Kulturní dědictví
	Výtvarná výchova Rozvíjení smyslové citlivosti
	Český jazyk a literatura Stavba slova, Zpráva a oznámení, Divadlo
7. ročník	Český jazyk a literatura

	Žádost, pozvánka, reklama
	Německý jazyk Svět kolem nás
	Ruský jazyk Komunikace
	Konverzace v Aj Volný čas
8. ročník	Občanská výchova Člověk a právo
	Výtvarná výchova Rozvíjení smyslové citlivosti
	Německý jazyk Prostředky komunikace
	Konverzace v Aj Volný čas
9. ročník	Dějepis Odboj, přelom ve válce, druhá fronta, Obnovení ČSR, únorový převrat
	Český jazyk a literatura Skladba, Jazyková kultura, slohové postupy, Vypravování v umělecké oblasti, Popis a charakteristika, Úvaha, Publicistické útvary zpravodajské, úvahové a přechodné, Žánry přechodné - reportáž a fejeton, Divadlo, Vybrané epické žánry, Česká literatura 70. a 80. let 20. století
	Německý jazyk Reálie příslušných jazykových oblastí a České republiky
	Fyzika Jaderná energie
	Konverzace v Aj Volný čas

- **Tvorba mediálního sdělení**

2. ročník	Hudební výchova Hudebně pohybové činnosti
	Český jazyk a literatura Psaní písmen, spojování s ostatními písmeny
3. ročník	Výtvarná výchova Výtvarná komunikace
	Český jazyk a literatura Jazykový projev
4. ročník	Informatika textový a grafický editor
	Český jazyk a literatura Slovesa, Stylizace a kompozice
	Prvověda Člověk a jeho zdraví

	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
5. ročník	Informatika zpracování a využití informací
	Český jazyk a literatura Slohová výchova
6. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti
	Výtvarná výchova Uplatňování subjektivity
	Český jazyk a literatura Stavba slova, Tvarosloví, Skladba, Vypravování, Zpráva a oznámení, Dopis, Divadlo
7. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti
	Český jazyk a literatura Význam slov, Slovní zásoba a tvoření slov, Skladba, Vypravování, Žádost, pozvánka, reklama
	Ekologický seminář práce na projektu
8. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti
	Výtvarná výchova Uplatňování subjektivity
	Německý jazyk Prostředky komunikace
	Konverzace v Aj Volný čas
9. ročník	Dějepis Porážka fašismu, svět na rozcestí
	Hudební výchova Vokální činnosti
	Výtvarná výchova Rozvíjení smyslové citlivosti
	Český jazyk a literatura Skladba, Jazyková kultura, slohové postupy, Vypravování v umělecké oblasti, Popis a charakteristika, Úvaha, Publicistické útvary zpravodajské, úvahové a přechodné, Žánry přechodné - reportáž a fejeton, Divadlo, Vybrané epické žánry, Česká literatura 70. a 80. let 20. století
	Německý jazyk Plány do budoucna
	Konverzace v Aj Volný čas

- **Práce v realizačním týmu**

2. ročník	Český jazyk a literatura Psaní písmen, spojování s ostatními písmeny
-----------	--

3. ročník	Výtvarná výchova Výtvarná komunikace
	Český jazyk a literatura Osnova textu
	Pracovní činnosti Konstrukční činnosti
4. ročník	Informatika základy práce s počítačem, textový a grafický editor
	Český jazyk a literatura Vyjmenovaná slova
	Prvověda Člověk a jeho zdraví
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
	Pracovní činnosti Konstrukční činnosti
5. ročník	Informatika zpracování a využití informací
	Český jazyk a literatura Slohová výchova, Základy literatury
6. ročník	Výtvarná výchova Rozvíjení smyslové citlivosti
	Český jazyk a literatura Stavba slova, Výpisky a výtah
	Fyzika Elektrický obvod
7. ročník	Fyzika Pohyb těles - Síly, Světelné děje
	Ekologický seminář práce na projektu, výchovné pořady
8. ročník	Výtvarná výchova Uplatňování subjektivity
	Český jazyk a literatura Literární avantgarda
	Německý jazyk Prostředky komunikace
	Fyzika Energie, Elektromagnetické děje, Zvukové děje
	Ekologický seminář práce na projektu, výchovné pořady
9. ročník	Matematika finanční matematika
	Výtvarná výchova Rozvíjení smyslové citlivosti

<p>Český jazyk a literatura Skladba, Jazyková kultura, slohové postupy, Vypravování v umělecké oblasti, Popis a charakteristika, Úvaha, Proslov, diskuse, Publicistické útvary zpravodajské, úvahové a přechodné, Žánry přechodné - reportáž a fejeton, Divadlo, Vybrané epické žánry, Česká literatura 70. a 80. let 20. století</p>
<p>Německý jazyk Město a popis cesty</p>
<p>Fyzika Elektromagnetické děje, Světelné děje</p>
<p>Ekologický seminář práce na projektu, výchovné pořady</p>
<p>Konverzace v Aj Volný čas</p>